

KAŽIPOT

mesečnik slovenske skupnosti

številka julij-avgust,
16-17 2006.
letnik II
ISSN 1845-5034

Bazovica, ti predragi si naš dom,
roke slovenske pridne so te dale,
spomin na tebe vedno nosil bom,
ponos kvarnerske lepe si obale.

Slavko Arbitar; «Bazovica»

Vilim Svečnjak: Reško obdobje 1936 – 1951

Mali salon, Reka, 30. maja – 4. julija 2006

Na razstavi v Malem salonu, organizirani ob stoletnici rojstva akademskega slikarja Vilima Svečnjaka (1906 – 1993), organizatorja likovnega življenja na Reki v času po drugi svetovni vojni, je bil tudi portret slikarke Božene Vilhar (1906 – 1991), umetnice slovenskega rodu, katere družinski predniki so se sredi 19. stoletja preselili v Gorski kotar. Božena Vilhar je bila med ustanovitelji društva likovnih umetnikov na Reki leta 1951 in izvoljena za njegovo prvo predsednico, leta 1974 pa je odprla prvo zasebno galerijo v mestu.

Ob razstavi leta 1997 je kustosinja Daina Glavočič v Reviji Sušaka med drugim opozorila, da v del lokalne umetniške dediščine, ki še čaka na obdelavo in predstavitev, sodi tudi opus Božene Vilhar, in se zavzela, da se na Sušaku znova odpre zasebna Galerija Vilhar (Sušačka revija, 18/19).

(M. M.)

KAŽIPOT

Mesečnik slovenske skupnosti
na Reki in v PGŽ

Ureja uredniški odbor:

Milan Grlica, Marjana Mirković, Darko Mohar,
Vitimir Vitaz

Podpinjol 43, 51000 Reka, Hrvaška
tel.: 324 321, 215 406, faks: 334- 977

Glavna urednica: Marjana Mirković
(priprava, prevodi in oprema besedil)

tel.: 091 593 6086
marjana.mirkovic@ri.t-com.hr

Lektorica

Darka Tepina Podgoršek

Izdajatelji:

Slovenski dom KPD Bazovica,
bazovica@bazovica.hr
Svet slovenske narodne manjšine Reke
Svet slovenske narodne manjšine PGŽ
vijece-slo.pgz@ri.t-com.hr

ISSN 1845-503

Oblikovanje:

Branko Lenić

Tisk: Tiskara «Sušak»

Prelom in tehnično urejanje:

Ri-TaCom, Reka

Mesečnik finančno podpirajo:

Urad RS za Slovence v zamejstvu in po svetu
Mesto Reka
Primorsko-goranska županija

Naklada: 500 izvodov

Naslovnica: Vilim Svečnjak, Božena Vilhar

Karikatura: Bojan Grlica

SLOVENSKI DOM KPD «BAZOVICA»

tajništvo, knjižnica in klubski prostori

torek in četrtek :

10.00 – 12.00 in 18.00 – 20.00

tel.: 215 406, fax: 334 977

tel.: + 385 51 324 321, 215 406

MePZ – vaje ponedeljek:

18.00 – 21.00

Dramska skupina - sredi, po dogovoru

Folklorno-plesna skupina

torek in četrtek: 19.00 – 21.00

Dop. pouk slovenskega jezika in kulture

ponedeljek, torek in sredi:

18.00 – 21.00

Planinska skupina - torek:

20.00 – 21.30

Svet slovenske narodne manjšine Reke

četrtek: 10.00 – 12.00

Svet slovenske narodne manjšine PGŽ

sredi: 10.00 – 12.00

vijece-slo.pgz@ri.t-com.hr

Hišnica: Marija Darapi, tel.: 337 000

Gostinska ponudba:

Buffet Saratea, tel.: 331 079

Kažipot julij-august 2006, št. 16-17,

letnik II

Kazalo:

3.... Obvestila

5.... Dogodki maj

26... Napoved junij

29... Pismo iz Liburnije

30... Iz drugih društev in svetov

31....Nespregledano

32....Aktualno

EGONOGOMETNA

OBVESTILO

Slovenski dom je v poletnih mesecih zaprt za prireditve, vendar tajništvo dela v uradnih urah. Morebitna vprašanja društvu in svetom lahko posredujete tudi po pošti, na spletne naslove ali urednici na tel. št. 091 593 6086, ki obenem velja tudi za dejavnost projekta Slovenska informativna točka Si-T.

Priprave na 60. obletnico društva

Še vedno vabimo vse, ki imajo stare dokumente, fotografije, izkaznice, plakate, obvestila, oglase ali izrezke iz časopisov, ki pričajo o dejavnosti društva Bazovica ali slovenski skupnosti na Reki, da nam jih odstopijo na vpogled. Želeli bi izpopolniti dokumentacijo za arhivsko zbirko in jo predstaviti ob jubileju. Informacije in gradivo sprejemamo v tajništvu, po spletni strani in telefonu društva ali na številko 091 593 6086. (M. M.)

Nova folklorna skupina: prijave za otroke od starosti 6 let

V KPD Bazovica bo v prihodnji sezoni predvidoma začela delovati nova folklorna skupina za mlajše osnovnošolce. Vodila jo bo Veronika Bogdanović, nekdanja baletna solistka v HNG Ivana pl. Zajca na Reki. Prijave in informacije so po 15. septembru v tajništvu, po elektronski pošti ali na tel. 091 593 6086.

(M. M.)

V šolskem letu 2006/07 na OŠ Pečine pouk slovenščine za osnovnošolce

Poskus, da bi sledili prizadevanjem, ki jih je v začetku petdesetih let minullega stoletja na Reki za nekaj let uspela uresničiti utemeljiteljica KPD Bazovica Zora Ausec, dobiva skromno nadaljevanje. V prihodnjem šolskem letu se bo na reški OŠ Pečine v okviru prostovoljnih dejavnosti začel pouk slovenskega jezika, dvakrat tedensko po dve šolski uri, ločeno za nižje in višje razrede. Vodila ga bo ravnateljica Irena Margan, profesorica, tudi pobudnica te zamisli, nastale v sodelovanju s projektom Slovenska informativna točka Si-T. Pouk bo namenjen vsem zainteresiranim učencem tudi z drugih osnovnih šol, njegova predstavitev pa bo potekala predvidoma v četrtek, 7. septembra ob 11.00 uri v prostorih OŠ Pečine. Sodeč po izjavi lokalne ministrice za šolstvo Branke Renko Silov (Kanal Ri, 19. 7. 2006), vso podporo projektu izražajo tudi mestne oblasti, za katere je to dokaz ne le odprtosti Reke v smislu večkulturnosti, ampak v njem prepoznavajo tudi prednost, ki jo poznavanje jezika sosede pomeni za mlade, predvsem tiste, ki se bodo danes ali jutri morda odločili za študij v Sloveniji.

(M. M.)

PISMA

Če verjamete ali ne, Kažipot berejo celo v daljni Avstraliji! 12. junija se je na elektronski naslov urednice oglasila Marija Iskra, ki se je rodila v Novokračinah pri Ilirski Bistrici, na Reki končala srednjo upravno šolo in se po zaposlitvi v Javorju v Jušičih leta 1968 preselila na drugi konec sveta. Njeno pismo, za katerega se ji najlepše zahvaljujemo s povabilom, da se nam še kdaj oglasi, vsebuje tudi zanimiv popravek:

Zelo sem vesela, da sem dobila stik z vami ... Imam moža in dva otroka (Alberta in Sylvio). Albert še živi z nami, Sylvia pa se je pred 10 leti odselila v Slovenijo, se tam poročila in živi v mojem rojstnem mestu. Letos je bila tukaj na obisku in mi prinesla vašo revijo KAŽIPOT, ki mi jo je poslala moja sestra. Ona živi na Reki. Tako sem torej dobila stik z vami. Ko sem živela na Reki, sem kot podnajemnica nekaj časa stanovala v ulici Olge Ban in tako bila prav blizu doma Bazovica. Takrat so bili plesi zunaj, na terasi, in včasih sva s prijateljico zahajali tja. Ohranila sem lepe spomine na Reko, šolske dneve, Bazovico in na ves čas, preživet v tem mestu. Čutim ga kakor svoj drugi rojstni kraj.

Vaša revija je zelo pestra in kvalitetna, posebno zame pa tudi zanimiva. Kaže, da ste tudi dosti dosti bolj aktivni in organizirani kakor takrat, ko sem jaz bila tam. Takrat je dom samo životaril. Toliko teh kulturnih prireditev, sekcij, izletov, obiskov in podobno imate. Če se ne motim, je vaš pevski zbor nastopal celo v moji rojstni vasi Novokračine na prireditvi Na meji brez meje.

Vašo revijo sem pokazala tudi drugim in so res navdušeni.

V reviji, pravzaprav v podatkih, pa sem našla napako: klub Snežnik ni v Južni Avstraliji, ampak v N. S. W. (Novem Južnem Walesu), čisto na meji z

Victorijo v mestu Albury -Wodonga. To sta pravzaprav dve mesti, Albury je v N. S. W., Wodonga pa v Victoriji.

Naj zapišem nekaj o našem klubu. V Victoriji imamo šest slovenskih klubov, v samem Melbournu so štirje. Zaradi velikih razdalj je bilo to nujno.

Jaz sem članica Slovenskega primorskega in športnega kluba Jadran, in to od samega začetka. Trenutno sem blagajničarka kluba, sicer pa sem bila vsa leta aktivna (mož še bolj), kolikor so možnosti dovoljevale, ker sva bila pač zaposlena. Zdaj sva v pokoju in časa je več, moči pa so opešale.

Kratka zgodovina kluba: klub je bil ustanovljen 17. 10. 1971 na pobudo skupine primorskih rojakov, zato novega kluba ni bilo težko poimenovati: Slovenski primorski socialni klub Jadran. Prvi predsednik je bil Alojz Valenčič, doma iz okolice Ilirske Bistrice.

Kmalu po ustanovitvi se je z denarnimi prispevki kupilo zemljišče, nato s prostovoljnim delom in dohodki od raznih prireditev zgradila koča, po nekaj letih pa še dvorana. Dogradili so se razni športni objekti: šeststezni pokrita balinišča, teniško igrišče, nogometno igrišče itd. Leta 1978 je bil ustanovljen pevski zbor, ki deluje še danes. Pevski zbor je bil tudi na turneji po Sloveniji. Dolga leta je delovala tudi slovenska dopolnilna šola, v kateri je poučevala učiteljica Ivanka Škof. Učiteljice so bile tudi Vesna Iskra ter Zora, Danila in Anica Zorzut. Takrat so otroci pogosto nastopali na naših proslavah, pa tudi na etničnem radiu, v drugih klubih, na skupni proslavi 29. novembra in tudi v povorki Mumba Melbourne. Mumba je bila melbournska prireditev multikulturnega in športnega značaja. Danes šola ne deluje več.

Zdaj so še najaktivnejši balinarji. Imajo medsebojna in medklubska tekmovanja.

Sicer pa je naša generacija ostarela, mladine klub ne zanima, torej novih mladih moči ni, tako da samo še obstajamo – a je vprašanje, do kdaj.

Trenutno je predsednica Romana Zetko, podpredsednik je Milan Ogrizek, tajnica Wilma Zanetic, blagajničarka Maria Iskra.

Tako, upam, da sem vsaj delno opisala zgodovino in stanje našega kluba, na katerega smo vsi sedanji člani zelo ponosni.

Lep pozdrav in veliko uspehov pri delu vam želi Marija Iskra

DOGODKI: JUNIJ IN JULIJ

2. junij

Filodrammatica: razstava fotografij članov Foto kluba Color

Foto klub Color na Reki je po prvem, 19-letnem obdobju delovanja ugasnil leta 1980. Gre za enega od zelo aktivnih tukajšnjih klubov, v katerem so razen prvega predsednika, znanega fotografa Ferdinanda Soprana, delovali še številni drugi reški fotografi. Po več kot petindvajsetih letih pa se je klub 2. junija znova predstavil in v spomin na Soprana obnovil svoje delovanje, zahvaljujoč predvsem entuziazmu profesorja Rajka Đedovića in drugih znanih fotografov, kot so Ranko Dokmanović, Ervin Debeuc, Đerđ Mjeda, Istog Žorž, Ljiljana Marinski in drugi. Na enotedenski razstavi se je javnosti z 51 fotografijami skupno predstavilo 22 avtorjev. Odprl jo je sam reški župan Vojko Obersnel z željo, da bi klub s svojo aktivnostjo znova dosegel mesto, ki mu je pripadalo v preteklosti. Na razstavi sta sodelovala tudi člana KPD Bazovica, Darko Mohar in fotograf Istog Žorž. Več: www.rijeka.hr.

(D. M.)

Ljubica Dujmović, Rajko Đedović, Vojko Obersnel in Istog Žorž.

Foto: www.rijeka.hr

Jesen. Foto: Darko Mohar

4. junij

Tečaj fotografije: Izlet v Istro Mladinska skupina KPD Bazovica

Z izleta v Istro. Foto: Ana

Delovni izlet v Istro je za 12 članov mladinske skupine, udeležencev enomesečnega tečaja fotografije, pomenil izziv, da preverijo svoje znanje, pridobljeno pod strokovnim vodstvom znanega reškega fotografa in sodelavca KPD Bazovica Istoga Žorža. Vrsta fotografij,

posnetih v spodbujevalnem okolju slikovitih mestec Rovinja, Motovuna in Grožnjana, je mentorja, kot je večkrat poudaril, spravila v pravicato zadrego, kako iz obilice dobrih in lepih izdelkov izbrati najboljše za razstavo v društvu. Z zadovoljstvom bo zato jeseni tečaj nadaljeval, obetavnim dosedanjim udeležencem pa se lahko pridružijo tudi preostali člani mladinske skupine in vsi tisti, ki bi to šele želeli postati.

(M. K.)

7. junij Ilirska Bistrica: PD Snežnik, občni zbor

Redni občni zbor PD Snežnik je v delovanje vnesel številne spremembe: izvoljen je novi upravni odbor, namesto prejšnjega predsednika Aleša Poročnika je izvoljena predsednica Darinka Dekleva, poleg tega so spremembe pravilnika društva omogočile, da so v odbor izvoljeni tudi predstavniki organiziranih skupin, ki delujejo znotraj samega društva, in to Planinske skupine Bazovica (Darko Mohar) in skupine starejših planincev Jesensko resje. Tako lahko aktivne skupine vplivajo na delovanje društva. V kratkem nagovoru je nova predsednica nakazala smernice prihodnjega delovanja društva, ki naj bi zaustavile upad članov in povečale aktivnosti. Poleg dela za že aktivne skupine, kot so mladinska, gorska reševalna in alpinistična, naj bi bil program namenjen delu z osnovnošolsko in srednješolsko mladino, aktivno naj bi se vključili tudi starejši člani, ki v zadnjem času zase niso imeli zanimivih programov. Društvo bo v kratkem zamenjalo tudi dosedanje prostore za primernejše, s čimer naj bi bili tudi aktivnejši.

(D. M.)

Novi upravni odbor PD Snežnik iz Ilirske Bistrice. Foto: D. M.

8. junij Slovenski dom KPD Bazovica Razstava fotografij mladinske skupine Klap a Sklad, vodja Darko Majstorič

Foto: Marijana

Mladinska skupina KPD Bazovica, ki jo v glavnem sestavljajo srednješolci in študenti, je v minulih dveh letih povečala število svojih članov, ki postajajo vse bolj aktivni. Usklajevalka njihove dejavnosti, tajnica Marijana Košuta, ob tem poudarja kar nekaj dosežkov: poleg mladih moči, ki so na razpolago za pomoč pri nastopih, se člani udeležujejo

seminarjev Študentske organizacije Univerze v Ljubljani in Mariboru, iz njihovih vrst so izšli trije planinski vodniki, ki so letos poleti kot soorganizatorji delovali v gornškem taboru Pokljuka 2006, v društvu pa so na ogled postavili tudi dve razstavi; na prvi maja letos so se predstavile maturantke srednje šole za oblikovanje, na tokratni pa 15 članov tečaja fotografije. Mentor Istog Žorž je njihov trud pohvalno ocenil, nad dosežki pa so bili prijetno presenečeni in navdušeni tudi starši, vrstniki in številni drugi obiskovalci, ki so se ob odpiranju razstave nagnetli v družbeno sobo. Večer je z glasbo popestril nastop klape Sklad pod vodstvom Darka Majstorovića.

Razstavljali so: Ivana in Petra Aničič, Felina Anič, Jasmina Dlačič, Tanja Fućak, Marijana Košuta, Ana Lipovac, Ivona Novaković, Ira Petris, Bojan Prokop, Mladena Sigurnjak in Enisa Suljić.

Še popravek: fotografijo, ki jo je za napoved razstave v prejšnji številki izbral grafični oblikovalec Janko Rizman, je posnela Petra! (M. M.)

Foto: Ivana

9. junij
Slovenski dom KPD Bazovica
Rajža na Reko: Obisk SED
Dr. Irvin Lukežič: Slovensko-hrvaške vezi od srednjega veka do 20. stoletja, predavanje

Dr. Irvin Lukežič

Člani Slovenskega etnološkega društva so po lanskem posvetu v Zagrebu, namenjenem etnološki dediščini in kulturni podobi Slovencev na Hrvaškem, tokrat organizirali Rajžo na Reko. Pripravili so jo v sodelovanju s Slovensko informativno točko Si-T, kot projekt za posredovanje informacij ter sveti slovenske narodne manjšine Reke, PGŽ in Lovrana in KPD Bazovica. Rajžo so kot svojo prvo letošnjo strokovno ekskurzijo začeli v Kastvu; tam so si med drugim ogledali Muzej Kastavštine in Speleogalerijo jamarskega društva Estavela ter ostanke nikoli dokončane jezuitske cerkve iz 17. st. Obisk Reke se je začel s sprehodom po Trsatu in ogledom trdnjave in cerkve, vendar tam zaradi prenavljanja ni bilo mogoče obiskati zakladnice frančiškanskega samostana. Člani društva so pot nadaljevali peš po trsatskih stopnicah; tam je goste pričakala še Dušanka Gržeta, se z

njimi sprehodila do središča mesta in jih opozorila na imena nekaterih izobražencev, umetnikov in vplivnih trgovcev slovenskega rodu ter na poslopja, povezana z njihovim življenjem in delom. Obisk so končali na pokopališču Kozala z ogledom mavzoleja Gorup, uvrščenega na seznam spomeniško zaščitenih kulturnih spomenikov. Ob tej priložnosti je stekel pogovor o tem menda najbogatejšem Slovencu vseh časov, uspešnem poslovnežu in obenem velikem dobrodelnežu in kulturnem mecenu, častnem občanu petdesetih mest, zapisanem tudi v zgodovini Reke. Več zanimivosti o njem in svojem srečanju z eno izmed njegovih vnukinj, ki živi v Zagrebu, je povedala gostja dr. Vesna Bučić, nekdanja kustosinja Narodnega muzeja v Ljubljani. Navedla je tudi izid drugega zbornika, ki ga o Gorupu načrtuje kulturno društvo v rodni Slavini pri Postojni. V njegovi pripravi sodeluje 12 raziskovalcev iz Slovenije in Hrvaške, med njimi tudi dr. Irvin Lukežič z Reke, za katerega je tema o Slovencih na Reki nasploh tudi eno področij raziskovanja. Posebej bo predstavljena v knjigi *Fluminensia slovenica*, ki bo predvidoma izšla do konca tega leta, v ta projekt pa je vključena tudi KPD Bazovica. Obisk SED-a je bila tudi priložnost za predstavitev njegovega predavanja, ki je potekalo v organizaciji Sveta slovenske narodne manjšine Primorsko-goranske županije. Spregovoril je o slovensko-hrvaških vezeh na Reki od srednjega veka do konca XX. stoletja, predvsem s področja književnosti. Ozrl se je v obdobje Primoža Trubarja in v čase od jezuitske gimnazije do Matije Čopa in Janeza Trdine, med

drugimi omenil tudi Josipa Gorupa ter z obilico zanimivih podatkov in Grohovčevim vencem Sloveniji navdušil številne obiskovalce v polnih klubskih prostorih. V imenu Slovenskega etnološkega društva se mu je iskreno zahvalila še voditeljica ekskurzije Mojca Račić Simončič, na naslov organizatorjev pa je prispelo še posebno pismo z zahvalo predsednice SED-a dr. Brede Čebulj - Sajko. (M. M.)

V Speleogaleriji. Foto: M. M.

Ivo Grohovac Dovičić,
arhiv dr. I. Lukežič

10. junij

Zaključek dopolnilnega pouka slovenskega jezika in kulture

Slovenski dom KPD Bazovica, učiteljica mag. Marija Donadić

Dopolnilni pouk slovenskega jezika in kulture je v društvu potekal že štirinajsto leto zapored. Učiteljica mag. Marija Donadić, ki ga vodi vsa leta, je tudi tokrat podelila 40 spričeval.

V š. l. 2005/06 je poučevala tudi v SKD Snežnik v Lovranu, o tečaju pa v Pismu iz Liburnije piše predsednik društva Vasja Simonič.

Nekateri učenci so se udeležili poletnih šol v Sloveniji in z učenjem slovenščine nadaljevali tudi med počitnicami. Več v prihodnji številki. (M. M.)

11. junij

Darko Mohar: Izlet planinske skupine na Velebit

Na Zavižanu. Foto D. M.

Na koncu vsakega planinskega izleta, v vožnji nekje pred Reko, voditelj izreče določene misli in zahvalo udeležencem. Zahvala ob koncu

izleta na Zavižanu na Severnem Velebitu se je glasila približno takole: »Zahvaljujem se Vedrani, Mirjani in Stanku za uspešno vodenje po pešpoteh Velebita. Poseben aplavz prosim za Vedrano kot najmlajšega člana te naše majhne odprave. Posebna zahvala gre tudi Diani in Mariju Aničić, ki sicer nista mogla z nami, sta pa organizirala prevoz. Če ne bi organizirala avtobusa, nas ne bi vozil voznik Kovačević, če nas ne bi vozil on, ne bi popili zaključne pijače v Svetem Jurju na sami obali morja. Zahvala gre tudi vsem udeležencem za kljub precej slabemu vremenu res lepo izpeljan izlet.«

Da bodo vremenske razmere precej slabe, sem videl že zjutraj s hišnega okna. Na Velebitu burjin oblak – »kapa«. To pomeni, da bo izlet moker, zelo vetroven in brez razgledov. Kaj hočemo, ni bil niti prvi, upam pa, da tudi zadnji ne. Nekateri so na Delto prišli bolj slabo pripravljene za takšne razmere, brez kap, rokavic ali pa boljše vetrovke, a to je premagala znana solidarnost planincev.

Vse drugo je bilo krasno. V dežju, ki ga je začela nositi burja, pri vzponu od Svetega Jurja proti Krasnemu, se je naredila mavrica in prekrila Baško na drugi strani Velebitskega kanala. Snega na pohodu ni bilo veliko, le toliko, da si očistimo čevlje od blata. Prve spomladanske rožice – tu gori se je narava komaj začela prebujati po res dolgi zimi. Mlado bukovo listje pa je bilo pogosto ožgano od mrzle burje in snega pred nekaj dnevi. Čeprav je bilo megleno, motivov za fotografiranje ni manjkalo. Prehodili smo del Premužičeve steze od Zavižana do Rosijeve kolibe in na-

zaj, približno pet ur lahke hoje. Na vrhove, razen Vučjaka poleg planinske kočice, se zaradi premočnega vetra nismo vzpenjali. Na koncu se je pokazalo še sonce. Pogled na otoke Rab, Goli, Grgur, Prvič in Krk je bil res veličasten.

Voznik se je malo obotavljal, kaj naj počne, medtem ko bomo mi na pohodu. Pa se je kar dobro znašel in mu ni bilo prav nič dolgčas. Z avtobusom se je pripeljal kar do doma, v katerem se je stalno nekaj dogajalo: avtobus izletnikov iz Krapine, italijanski motoristi, ljubezniv hišnik. Ob vrnitvi je v mestu Oltari vprašal, ali naj pelje domov ali pa se bomo še kje ustavili? »V Senju popijemo pirček,« sem odgovoril. »Hmmm,« mu nekaj ni bilo po godu; verjetno ga je mučilo to, kje naj v Senju parkira. Potem pa se je le spomnil: »A ni boljše v Svetemu Jurju? Gostilna je ob morju, pa tudi parkirišče ima!« V en glas smo zaklicali: »Sprejeto!« Tako smo po končani hoji uživali še celo uro na soncu ob samemu morju. Se vam ne zdi, da je dobro biti planinec v Bazovici?

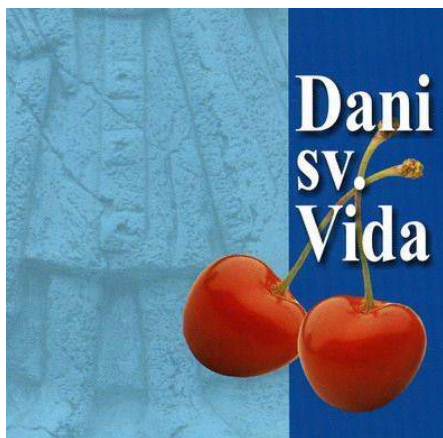

Na soncu ob morju. Foto D. M.

12. junij

Reka: Dnevi Sv. Vida

14. mednarodno znanstveno srečanje Reka je življenje mesta

Na srečanju, organiziranem v okviru Dnevo Sv. Vida, zavetnika Reke, so tradicionalno predstavili zbornik del z lanskega srečanja Sveti Vid XI, ob tej priložnosti pa je bilo na ogled tudi redko bibliografsko gradivo iz knjižnice Teologije na Reki. Pomen mednarodnega srečanja, na katerem ugledni raziskovalci obravnavajo teme iz minulega in sedanjega obdobja mesta, je poudaril tudi reški župan Vojko Obersnel. V drugem delu so z raziskavami med drugimi sodelovali udeleženci iz Slovenije ali pa se je obravnavana tema nanjo nanašala: mag. Danijela Juričić Čargo je predstavila Arhivsko gradivo za zgodovino Reke v nekaterih starejših upravnih fondih Arhiva Republike Slovenije, mag. Nadja Terčon Reško gradivo v Pomorskem muzeju Sergej Mašera v Piranu, Giacomo Scotti pa Založništvo v RS in RH, namenjeno italijanski manjšini. Več: www.gradrijeka.hr. (M. M.)

12. junij

Kulturna ustanova Dr. Ivan Kostrenčič, Crikvenica
Obdobje Oriona, razstava keramike, Dušanka in Tomislav Gržeta

VISOKA TERINA, LJUBLJANSKA POSODA, INKRUSTIRANA BELA GLINA, 2006

vrijeme oriona

Visoka terina, ljubljanska posoda, inkrustirana bela glina. Foto: D. G.

Razstavo v lepem in zanimivem galerijskem prostoru je s krajšim, a navdahnjenim govorom odprla umetnostna zgodovinarica Nataša Šegota Lah in pri tem med drugim poudarila, da gre za avtorja, ki ju krasijo v današnjem času redke lastnosti: iskrenost, enostavnost in poštenost. Njune posode so ustvarjene po vzoru klasične vučedolske kulture in v zimskem času, ki po njenem koledarju sovpada z obdobjem Oriona. Oblikovane so ročno, odlikujeta pa jih asketska enostavnost in minimalizem. Vrsta izdelkov, od lončkov in skodelic, vaz in vrčev do terin in zvonov variira od dobesedne replike izvirnika vse do prefinjeno oblikovanih avtorskih izpeljank, je med drugim v katalogu zapisala Nataša Šegota Lah.

Iskrene čestitke in izrazi navdušenja nad keramiko Gržeta, zapisani v knjigo vtisov, so odraz, da je njuna umetniška izpoved segla v srce marsikateremu izmed obiskovalcev. Ali, rečeno z besedami Marije Omerza: Vajina posebna keramika s svojo obliko in ornamentu izpolnjuje človeka!

Očarani člani KPD Bazovica, likovni umetnici Marija Donadić s sinom in Marija Omerza. Foto: M. M.

Umetnika z njenimi starši. Foto: M M.

Keramika zakoncev Gržeta, članov KPD Bazovica, je bila prvič na ogled pred letom dni, najprej v društvu in mesec dni pozneje še v avli Državnega zbora RS v Ljubljani kot del programa KPD Bazovica

na letnem vseslovenskem srečanju v parlamentu; tam eno od vitrin še danes krasi njuna terina. Če bi bila na prodaj, bi celotna zbirka obkraj verjetno v hipu pošla, sodeč po tokratnih komentarjih, lahko to rečemo tudi za Obdobje Orion. (M. M.)

Obdobje Orion, z razstave. Foto: M. M.

13. – 30. julij
Tomislav Ćurković, Carstvo
Mali salon, Reka

Texaco. Foto: www.mmsu.hr

Aktivni član KPD Bazovica Vladimir Biljčević – Bucu je s sodelovanjem v gledaliških predstavah že večkrat pokazal, da ima posluš za umetnost. Poleg ljubiteljskega de-

lovanja na odru pa je odprt tudi za področje likovne umetnosti: tokrat se je požrtvovalno vključil v projekt Texaco reškega likovnika Tomislava Ćurkovića, ki se predstavlja z novimi deli, objekti in instalacijami, v katerih je likovni material tudi človeško telo. Bucu pravi, da družbe nima ravno veliko, zato dolgečas preganja s čitanjem, včasih pa tudi malo zadrema. (M. M.)

13. junij
Razstava akvizicije
Mestni muzej, Reka

Na tretji razstavi akvizicije bodo do 4. novembra na ogled posebej zanimivi predmeti, pridobljeni v minulih štirih letih, zahvaljujoč reškemu proračunu in radodarnim posameznikom: slike starih reških avtorjev iz 19. in začetka 20. stoletja, secesijska garnitura dnevne sobe in predmeti premožnih reških družin. Skupno pa gre za več kot tisoč predmetov, ki pričajo o preteklosti Reke, zbranih z željo po vzpostavitvi stalne zbirke, za kar

pa bi muzej potreboval nove in ustrezne prostore. Med predmeti, ki bi jih želel uvrstiti v svojo zbirko, je tudi dragocena tabernakeljska omara iz 18. stoletja, nekoč v lasti družine Gorup, ki pa bo težko dosegljiva glede na tržno ceno 125 tisoč kun, kar je skoraj polovica letne vsote, predvidene za odkup. Ogled tudi na spletni strani www.muzej-rijeka.hr

13. junij OŠ Srdoči, Reka Športno srečanje

V okviru Pokala Sv. Vida in sodelovanja osnovnih šol Reke in Ljubljane je na reški OŠ Srdoči potekalo 2. mednarodno športno srečanje. Na tekmovanju v nogometu, košarki, namiznem tenisu, šahu in odbojki so prvo mesto dosegli domačini, OŠ Srdoči, drugo učenci opatijske OŠ R. K. Jeretov, medtem ko si tretje mesto delita ljubljanska OŠ Zadobrova in reška OŠ Trsat. Voditeljica reške uprave za vzgojo in izobraževanje Branka Renko Silov pa je v imenu Mesta kot pokroviteljica čestitala mladim udeležencem in jim izročila zaslužena priznanja. Več: www.rijeka.hr.

(M. M.)

Pred OŠ Srdoči. Foto: www.rijeka.hr

16. – 24. junij Likovna kolonija Posočje 2006 Most na Soči, organizator SIM KPD Bazovica: Marija Donadić in Marija Omerza

Posočje. Foto: M. M.

Likovne kolonije Posočje 2006, ki jo je v Mostu na Soči organiziralo tamkajšnje Turistično društvo v sodelovanju s Slovensko izseljensko matico, sta se prvič udeležili člani KPD Bazovica Marija Donadić in Marija Omerza. S Hrvaške je sodeloval še Zoran Karmelić iz Splita, ki pa je na tem srečanju že reden gost, poleg šestih domačinov pa so prispeli še udeleženci iz Bosne in Hercegovine (5), Kanade (1) in Avstralije (1).

Po besedah Marije Omerza je bilo enotedensko druženje z razstavo, v okolju čudovite narave, izjemno zanimivo in nova izkušnja, ki bi jo želela vsekakor ponoviti. Z Marijo Donadić sta slikali v glavnem v naravi, posebej pa so jima v spominu ostala znamenita Korita. Pohvalno ocenjuje tudi stike z odprtimi in prijaznimi domačini, predvsem pa mentorico Jano Dolenc iz Tolmina, ki je v kolonijo vložila veliko truda. Kot posebno čast pa Marija Omer-

za omenja srečanje z ministrom za gospodarstvo RS mag. Andrejem Vizjakom ter evropskima poslancema, Jelkom Kacinom in Borutom Pahorjem. Bili so med slavnostnimi govorniki na 11. srečanju gospodarstvenikov Primorske, na prireditvi v okviru 34. Noči na jezeru, ki je letos potekala v tednu od 19. do 25. junija.

(M. M.)

17. - 18. junij

Tabor slovenskih pevskih zborov Šentvid pri Stični

MePZ KPD Bazovica, zborovodja Franjo Bravdica

MePZ Slovenski dom Zagreb, zborovodja Franc Kene

MePZ Triglav Split, zborovodja Tanja Kurajica

ŽPZ Prešernovke SKD Dr. France Prešeren Šibenik, zborovodja Ana Grubić

Šentvid - na koncertu MePZ KPD Bazovica
Foto: Milan Grlica

Stoletja je bila narodna identiteta Slovencev povezana s kulturo v najširšem smislu besede. Izhajala je iz jezika, instrumentalne in vokalne glasbe. Najbolj razširjena oblika slovenske ljudske kulture

pa je nedvomno zborovsko petje. Pesem ne pozna meja. Pesem budi nacionalno zavest, zato je naša pomembna naloga ohranjati vrednote glasbene preteklosti in njeno življenjsko moč. Znameniti sodobni slovenski skladatelj Uroš Krek je lepo dejal »Glasba ne živi zaradi sebe, temveč zaradi ljudi.«

Tabor slovenskih pevskih zborov v Šentvidu pri Stični na preprost in iskren način povezuje Slovence z vseh koncev naše domovine, rojake iz zamejstva in vse ljubitelje petja, ki vedno prepevajo z enakim zanosom in dokazujejo, da smo Slovenci narod pesmi. 37. Tabor se je začel v soboto 17. junija s Koncertom zamejskih pevskih zborov v dvorani OS Ferdo Vesel. Na koncertu so zapeli zbori iz Italije, Madžarske, Avstrije in Hrvaške. Koncert se je nadaljeval v nedeljo, 18. junija. Po uvodu in slavnostnem nagovoru predsednika Vlade RS Janeza Janše je približno 150 pevskih zborov iz vse Slovenije in zamejstva je zapelo nov programski sklop pesmi z naslovom *Vežilo za praznik*. V naslednjih petih letih bodo predstavljene pesmi in skladbe naših skladateljev jubilarantov. Večtisočglavi zbor je spremljal pihalni orkester Glasbene šole Grosuplje pod vodstvom Boštjana Dimnika, nastopila je folklorna skupina Vidovo iz Šentvida pri Stični pod vodstvom Nataše Hribar, dirigent pevskega tabora slovenskih zborov pa je že 12. leto Igor Švara. Srečanje v Šentvidu pri Stični je po tradiciji »praznik slovenske ljudske pesmi«. Program tabora je vsakokrat prilagojen zborom, pomembno pa je tudi, da na njem sodelujejo tisti zbori, ki večinoma prepevajo slovenske ljudske pesmi.

Naš mešani pevski zbor KPD Bazovica je na Taboru prvič nastopil leta 1974 in od takrat smo njegovi redni gosti. Pripotovali smo že v soboto in se odpeljali v dijaški dom Čebelica pri Catežu, v katerem prenočujemo že nekaj let zaporedoma. Po namestitvi smo se odpravili v Šentvid, v OŠ Ferdo Vesel, na vajo za koncert Zamejskih pevskih zborov, na katerem gostujemo že 15 let. Za koncert smo pripravili tri pesmi: Triglav Jakoba Aljaža, Žabe Vinka Vodopivca in Otvori mi vrata, ljudsko s Cresa. Ker smo pred tem intenzivno vadili tudi pesem Kukavica, smo bili v dilemi: kaj zapeti? Na koncu sva se z dirigentom dogovorila, da bomo peli vse štiri, jaz pa naj bi to nekako dodal v napoved. Prišel je čas našega nastopa in spet smo se spopadli z našo staro težavo. Preden zbor zapoje, je namreč navada, da se o njem pove par besed. Tisti, ki prvič nastopajo, imajo lahko delo, jaz pa si moram izmišljovati vedno nove stvari, da se ne bi ponavljal – saj smo tam vsako leto in nas že dobro poznajo. Tokrat sem po kratki uvodni besedi povabil na oder predsednika Tabora, gospoda Jerneja Lampreta in mu podaril CD našega zbora, zatem sem napovedal naš program in tudi dodatno pesem, se priključil pevcem in program je stekel. Triglav – zadonelo je dobro in vsem znana pesem je požela lep aplavz. Žabe – zelo dobro, še en lep aplavz. Kukavica – imeli smo tremo in kukavica ni ravno najboljša zakukala, toda na koncu je Mare moja (otvori mi vrata) popravila vtis in smo ob močnem aplavzu zapustili oder. Za nami je zapel še en zbor in koncerta je bilo konec. Odpravili smo se na dvorišče in si ogledali veličasten ognjemet ter odšli v telovadnico na

prigrizek, pijačo, da bi se srečali in še malo zapeli z drugimi in se, tako kakor vedno – zadnji, napotili v postelje. Naslednji dan smo bili v Šentvidu že ob 8 uri, odšli na vajo, se zatem pripravili za povorko, ki se je začela okrog 12. ure, nato pa še na skupni koncert s programom Pojo naj ljudje, objavljenim v prejšnji številki Kažipot, ki ga je napovedala Zdravljica. Ves čas nas je žgalo sonce, tako da smo komaj čakali, da bo konec in da se napotimo na kosilo v gostilno Štorovje. Tam smo bili skupaj s pevci iz Splita, Šibenika, Zagreba in Ilirske Bistrice. Po kosilu smo se še malo družili, se pozdravili z željo, da se znova srečamo naslednje leto in se utrujeni odpravili domov.

Šentvid- Tabor 2006. Foto Milan Grlica

Sklenili smo, da je vsakoletni tabor ena tistih prireditev v Sloveniji, ki na zelo preprost in prisrčen način povezuje Slovence z vseh koncev domovine in iz zamejstva. Ko je tabor v Šentvidu, se vsi ljubitelji slovenske pesmi zberemo, da skupaj zapojemo in tako praznujemo ta edinstven praznik zborovskega petja. Zato bomo še prišli.

(Vitomir Vitaz)

17. junij Slovenski dom KPD Bazovica

Članice Kluba študentov KPD Bazovica so sprejele predstavnike mariborske študentske organizacije univerze ŠOUM, ki sodelujejo v skupini za mednarodno sodelovanje: Majo Hrčica, Sašo Đorđeva in Marka Roksandića. V imenu KŠ so se pogovora udeležile voditeljica Marijana Košuta, sicer absolventka na reški ekonomski fakulteti, mag. Jasmina Dlačić, asistentka na EF, Tanja Fućak, absolventka EF in Petra Aničić, reško stran pa so zastopale še predstavnice Študentskega zbora EF Diana Bokali, Darinka Boljar in Anita Gorše. Sogovorniki so izmenjali izkušnje in se dogovorili o nadaljnjem sodelovanju, predvsem pa sodelovanju mariborskih študentov na proslavi ob 60. obletnici Bazovice prihodnje leto. Gostje so društvu podarili več številčk svojega glasila Spekter, dostopen je tudi na spletni strani www.spekteronline.net, na kateri je tudi povezava na stran Radia MARS.

(M. M.)

Skupina ŠOUM Foto: M. M.

17. junij »Kanat pul Ronjgi« Srečanje pevskih zborov PGŽ

V Ronjgih je potekalo Srečanje pevskih zborov Primorsko-goranske županije. Posvečeno je bilo spominu na skladatelja Josipa Kaplana, 100. obletnici rojstva Borisa Papandopula in 75-letnici Dušana Prašlja. Program je izpolnil nastop trinajstih zborov, ki so izvedli njihova dela., med njimi tudi Mladinski pevski zbor Josip Kaplan, ki ga vodi Doris Babić. Pokrovitelj manifestacije je bila PGŽ, gostila pa jih je občina Viškovo. Več: www.novolist.hr, www.pgz.hr. (M. M.)

17. junij Wade in the Water, ulična predstava Grožnjan

V okviru Mednarodnega kulturnega centra glasbene mladine Hrvaške je potekala poletna delavnica za glas in izvedbo, pod vodstvom Jane McMahan, mezzosopranistke in profesorice petja na Barnard College, Columbia University v ZDA, ki jo v Mesto umetnikov že dvajset let vračajo nepozabni spomini na glas

Trubadurja Foto: M. M

bene delavnice v mladosti. Pri zaključni predstavi, ki je ime povzela po znanem gospelu, je sodeloval tudi hrvaški glasbenik Igor Paro, ki se je po zagrebški akademiji posvetil igranju glasbe iz obdobja renesanse. Študenti glasbe, pevci in instrumentalisti so se predstavili z nevsakdanjim nastopom in z oklici k spremljanju izjemno zanimivega uličnega teatra pritegnili številne domačine, goste in naključne obiskovalce. S pesmijo in plesom so v očarljivem ambientu slikovitih grožnjanskih ulic in trgov ter ob spremljavi glasbil in domiselnih kostumov in mask, pri izdelavi katerih je sodeloval tudi slovenski akademski slikar Rok Zelenko, uprizorili nastop, ki pomeni prvo-razredno turistično atrakcijo. Nam

Rok Zelenko, krona za zahvalo. Foto: M. M.

pa je ostal v spominu kot darilo, ki so ga za svojo dušo in gostoljubne domačine pod skrbnim vodstvom znane glasbenice skupno ustvarili mladi udeleženci z vsega sveta, ki so v tem enkratnem mestecu tudi sami očitno našli svoj navdih.

Erich Richard Bussing. Foto: M. M.

Nastop je s kamero pozorno beležil eden od letošnjih tečajnikov, 19-letni snemalec slovenskega porekla, Erich Richard Bussing iz ZDA. V krajšem pogovoru je povedal, da je bil rojen v Chicagu, se pozneje z družino preselil v Singapur in tam obiskoval srednjo šolo, za področje študija pa si je izbral gledališče. Končal je prvi letnik na Fordham University v New Yorku, svoje znanje pa redno preverja v praksi in že več let sodeluje pri predstavah. Po strani svoje matere Nancy je slovenskega rodu, njen dekleški priimek je bil Perko, njen oče izhaja iz Škofje Loke in je bil med drugo svetovno vojno v zavezniških letalskih silah. Na delavnico se je prijavil, ker pozna voditeljico Jane, sicer pa je – kaj drugega tudi ni pričakovati – nadvse pohvalil atmosfero v Grožnjanu. Posnetek sodi v okvir njegove dejavnosti in upajmo, da ga bomo lepega dne imeli priložnost videti.

(M. M.)

Grožnjan: svetovno stičišče mladih glasbenikov. Foto: M. M.

19. junij Fiumanka, regata

Med številnimi prireditvami je potekala tudi sedma mednarodna jadrna regata Fiumanka, ki jo je spremljalo zelo malo vetra. Prijavljenih je bilo 121 jadrnic, 60 jih je prečkalo nadzorno točko pred Kromkom, le 28 pa jih v predvidenem času vplulo v reški pristan. Zmagajo je odnesla jadrnica Big One, na drugo mesto se je uvrstila posadka Gavrilovića, predstavniki iz Slovenije, posadka Paikea – Podunavec Simčič (SJK 2M Izola), pa so bili tretji.

(M. M.)

20. junij Dan državnosti RS, sprejem Muzej za umetnost in obrt, Zagreb

V počastitev Dneva državnosti RS je v Zagrebu tudi letos potekal sprejem, tokrat v Muzeju za umetnost in obrt. Organiziral ga je veleposlanik RS v RH, dr. Milan Orožen Adamič s soprogo mag. Andrejo Orožen Adamič. V krajšem nagovoru ob tej priložnosti je med drugim izrazil zadovoljstvo, da sta se obe državi, Slovenija in Hrvaška, na isti dan odločili stopiti na pot samostojnosti. Sprejema so se udeležili tudi številni predstavniki veleposlaništev in konzulatov, manjšinskih organizacij in lokalnih oblasti, med njimi predsednik Sveta za narodne manjšine RH dr. Aleksandar Tolnauer, zagrebški župan Milan Bandić in predsednik zagrebške koordinacije manjšinskih svetov David Orlović; navzoči pa so bili tudi člani društev: zagrebškega Slovenskega doma s predsednikom Darkom Šoncem in tajnico Miroslavo Bahun, splitskega Triglava s predsednikom Boštjanom Kordišem in tajnico Jelko Knezović ter osemčlanska skupina KPD Bazovica.

(M. M.)

Z veleposlanikom. Foto: E. Stojčić

21. junij

Dan državnosti RH: obisk reškega župana, Ljubljana

Reški župan Vojko Obersnel se je v okviru obiska v Ljubljani, na katerem se je na veleposlaništvu RH v RS udeležil sprejema ob Dnevu državnosti, sešel tudi z ljubljansko županjo Danico Simšič. Beseda je tekla o nadaljnjem razvoju prijateljskih odnosov obeh mest in Reki kot turistični destinaciji, Obersnel pa je priložnost med drugim izrabil tudi za kulturno in turistično promocijo Reke in kvarnerske obale ter sogovornico seznanil z nekaterimi načrti v razvoju prometne infrastrukture in potniškega prometa. Več: www.rijeka.hr .

(M. M.)

Obisk v Ljubljani: županja in župan.
Foto: www.rijeka.hr

22. – 25. junij

Mednarodno srečanje slavistov Opatija

11. mednarodnega srečanja slavistov se je udeležilo več kot sto predstavnikov iz Hrvaške in Makedonije, Češke, Slovaške, Bosne in Hercegovine, Italije, Poljske, Bolgarije, Avstrije, Črne Gore in Slovenije. Svoje raziskave so pred-

stavili v jezikoslovni in književni skupini, v obeh pa so sodelovali tudi raziskovalci iz Slovenije: dr. Francka Premk, Kozma Ahačič, Marjeta Humar, dr. Jožica Narat, Jakob Muller, dr. Vladimir Nartnik, Ljudmila Bokal in dr. Andreja Legan-Ravnikar iz Ljubljane ter dr. Dragica Haramija, dr. Irena Stramljič-Breznik in dr. Miran Štuhec iz Maribora.

(M. M.)

25. junij

Dan državnosti RS

15 let po osamosvojitvi

Po osamosvojitvi. 1991 Foto: RTV SLO

Na Dan državnosti RS praznuje spomin na 25. junij 1991, ko je slovenska skupščina sprejela Temeljno listino o samostojnosti in neodvisnosti in dan pozneje slovesno razglasila neodvisnost, za katero so se prebivalci Slovenje izrekli na plebiscitu šest mesecev pred tem. 27. junija je sledil desetdnevni oborožen spopad z JLA, ki se je končal z Brionsko deklaracijo oz. trimesečnim moratorijem na postopke osamosvojitve: v noči s 7. na 8. julij 1991 so predstavniki jugoslovanskih zveznih organov, vlade, predsedstva, vojske, ministrska trojka Evropske skupnosti in slovenski pogajalci podpisali do-

kument, ki je Sloveniji utrl pot do priznanja, saj je bila z deklaracijo prvič obravnavana kot samostojna sogovornica pred mednarodno javnostjo.

Ob 15. obletnici osamosvojitve je v parlamentu potekala slavnostna seja, po vsej Sloveniji so se zvrstile slovesnosti, napovedane vojaške parade pa zaradi nasprotovanja državljanov ni bilo. Osrednja slovesnost je potekala na predvečer praznika na Trgu republike v Ljubljani, slavnostni govornik, premier Janez Janša, pa je med drugim poudaril dosežke države in se zavzel tudi za preseganje delitev med Slovenci. Proslave se je udeležil tudi predsednik SKD Triglav iz Splita Boštjan Kordiš.

Kritične poglede do osrednje proslave in sedanje vlade je na dan praznika znova izrazil predsednik opozicijske LDS, Jelko Kacin. Na tradicionalnem strankinem pikniku v Mostu na Soči je med drugim izjavil, da si vlada prisvaja osamosvojitve države, ki je bila delo vseh Slovencev. Več: www.rtv slo.si, www.vlada.si, STA.

(M. M.)

Slavnostni govornik v parlamentu je bil tudi nekdanji predsednik skupščine RS dr. France Bučar. Foto: www.dz-rs.si

Zadnji vojaki JLA so Slovenijo zapustili 26. oktobra 1991

Jelko Kacin je poudaril tudi vlogo partizanskega gibanja za nastanek demokratične Evrope. Foto: RTV SLO

29. junij Lutka pri pouku, strokovno srečanje, OŠ Trsat, Reka

V OŠ Trsat na Reki je potekalo tridnevno mednarodno strokovno srečanje z naslovom Lutka pri pouku. Udeležilo se ga je 30 svetovnih delavcev tudi iz Slovenije, Vojvodine in Črne Gore, ki so imeli v delavnicah v okviru srečanja priložnost pokazati svojo domišljijo in ustvarjalnost. Tema tokratnega, že sedmega srečanja, je bila glasba v lutkarski predstavi, sodelovali pa so tudi člani reškega Mestnega lutkovnega gledališča. Projekt pod-

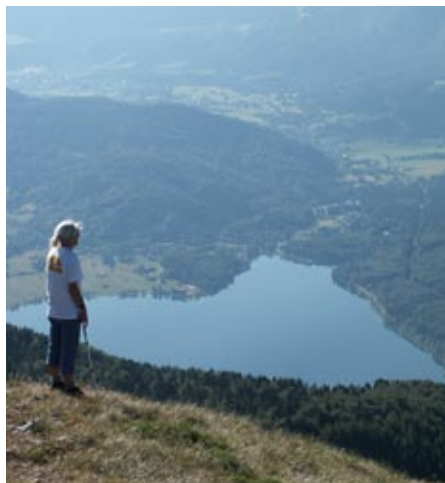
pirajo mestne oblasti, predstavitve pa se je udeležila tudi voditeljica Oddelka za vzgojo in izobraževanje Reke Branka Renko Silov. (M. M.)

Lutkarska predstava Bujenje

Foto: www.rjeka.hr

30. junij – 2. julij Izlet planinske skupine na Fužinske planine Srečanje v moji deželi, Bohinj

Pogled na Bohinjsko jezero s Pršivca

Foto: Darko

Prvo nedeljo v juliju je znova potekalo srečanje Slovencev po svetu, ki ga prireja slovenska izseljenska matica. Jubilejnega, 50. srečanja se je udeležilo približno 700 slovenskih izseljencev in zamejcev, med katerimi so bili tudi Slovenci z Reke. Kot je ob tej priložnosti poudaril predsednik SIM Sergij Pelhan, že 50 let pripravljajo srečanje, katerega namen je obujanje stikov in tkanje novih prijateljstev. Naši člani se s to ugotovitvijo strinjajo.

Darko Mohar: Izlet na Planino pri Jezeru in Srečanje v moji deželi

Planinci smo se za letošnji tridnevni izlet na začetku julija odločili za obisk Bohinjskih in Fužinskih planin med Dolino Triglavskih jezer in Vojami nad Bohinjskim jezerom, torej za obisk enega od najlepših koticov Julijskih Alp. Za bazo je izbran dom na Planini pri Jezeru, ki ga upravlja PD Integral iz Ljubljane. V bohinjskem kotu je bilo v preteklosti zelo razvito planšarstvo, ki je, žal, po drugi svetovni vojni precej opuščeno, tako da so številne planine, razsejane po hribih nad Bohinjem začele samevati in propadati. Zadnje čase so posamezne planine, kot so Laz, Krstenica, Panina pri Jezeru, Viševnik in druge spet postale aktivne, tako da se gori spet pasejo krave in prideluje znani bohinjski sir. Na številnih drugih planinah so pastirske kočice preurejene v vikende, ki izpolnjujejo želje sodobnega človeka po miru in prvinskosti.

Avtomobile smo pustili na planini Blato v petek popoldne in veselo krenili naprej peš, proti Planini pri Jezeru. Ura hoje naj bi prišla prav

za segrevanje telesa za naslednje dni. Ne vem, na kaj je v tej »eni ur'ci« mislil Evald, njegov nabito polni nahrbtnik z najmanj 120 litri ga je precej pritiskal proti tlom. Je pač vzel s seboj vse tisto, za kar je mislil, da bo potreboval. Zato pa je vsako jutro užival v črni kavi, ki si jo je sam skuhal! Lepota Planine pri Jezeru je presenetila vse, celo mene, ki sem (sicer pred tridesetimi leti) že bil tukaj. V dnu kotanje temno jezero, obdano s smrekovimi gozdovi in pašniki, na katerih so, za ta kraj tipični, pastirski stanovi. Celo nekaj krav in enega telička je bilo videti. Krav je bilo veliko več naslednji dan, ko so jih pripeljali s planine Blato. Nekaj časa naj bi se pasle tukaj, potem pa gredo na planino Viševnik. Mi smo se napotili naprej, čez planini Dedno polje in Ovčarijo proti Štapcam, prelazu v Dolino Triglavskih jezer. Od tu je bil predviden vzpon na Malo Tičarico (2071 m). Na vrh nas se je povzpelo enajst najbolj trmastih. Razgled z vrha je poplašal vloženi trud. Navpična zahodna stena Tičarice je bila videti taka, kakor da pada točno v Dvojno jezero, ki ga je z vrha videti kot iz letala. Tudi ostale bohinjske gore so kot na dlani. Nekje daleč proti severu, izza številnih drugih hribov, štrli Triglav in kot da opazuje naše početje. Vrnili smo se čez planino Viševnik, na kateri je stara sirarna preurejena v majhno in zelo simpatično Bregarjevo zavetišče, imenovano po prvem, smrtno ponesrečenem slovenskem alpinistu v Himalaji. Zelo ljubezniivi oskrbniški par in ravno prav mrzel pirček so nam omogočili, da zberemo dovolj moči za nadaljevanje poti. Zvečer se nam je na Planini pri Jezeru priključil dru-

gi del ekipe. Za naslednje jutro je dogovorjen vzpon na Viševnik, za tiste pač, ki se jim bo dalo vstati. Zaspanci pa naj spijo, dokler se ne vrnemo.

Planina pri Jezeru
Foto: Darko Mohar

Planina, jezero, smrekovi gozdovi, pašniki na katerih se pasejo krave, človek bi rekel – idila! Vsaka stvar ima tudi drugo, temnejšo plat. Krave so zvončljale celo noč, moj želodec je protestiral proti količini v telo vnesene jedače in (mogoče predvsem) pijače, tako da spanec v »idili« ni bil najbolj miren. So pa vse težave neprespane noči izgini- le na vrhu Pršivca, verjetno vrha z najlepšimi razgledi v Julijskih Alpah. Globoko pod nami Bohinjsko jezero in dolina Save Bohinjke, vzhodno Spodnje Bohinjske gore s Črno prstjo, Rodico, Šijo, Voglom in drugimi gorami, osameli Krn, proti severu številne gore, nad katerimi kraljuje Triglav. Sam Pršivec je obdan s komaj ozelenelimi macesnovi gozdovi. Človek bi kar ostal tu gor, lenaril na soncu in poslušal tišino. No, morali smo pohiteti v dolino na Srečanje v moji deželi. Tako je tudi ta del našega tridnevnega bivanja v Sloveniji bil lep in vesel. Najprej je bilo za en del skupine malo tavanja (priznam, po moji krivdi, opraviči

Planina Dedno polje. Foto: D. M.

me lahko samo lakota, ki sem jo v tem času trpel) okrog Bohinjskega jezera. Srečanje s prijatelji iz Kakanja je bilo ponovno prisrčno. Enako prisrčno je bilo tisto z avstralskimi, Slovenci ki so si uredili svoj kotichek v šotoru, v katerem je bila prireditvev. Pridružil nam se je še tretji del skupine. Potem še pogovori za Radio Slovenija in (pre)bogat program, namenjen izseljencem in zdomcem in kratka in zelo vesela proslava dveh rojstnih dni s šampanjci in »torto«. Za konce še blejske »kremšnitate« in srečna vrnitev domov.

Čeprav se na teh srečanjih še čuti porazdeljenost slovenskega izseljenstva in mogoče malce »čuden« odnos vrha uradne slovenske politike do izseljencev (na srečanju ni bilo niti enega politika, razen županje občine Bohinj, ki bi pozdravil slovenske izseljence z vsega sveta), upajmo da bo SIM še vztrajno

Viševnik. Foto: D. M.

organizirala to prireditvev in omogočila, da se Slovenci z različnih koncev sveta boljše spoznavamo in da še naprej negujemo vzpostavljena prijateljstva. In za konec še predlog: na letošnjem srečanju sta sodelovala tudi dva slovenska mešana pevska zbora, iz Skopja in Norvega Sada. Zakaj naslednje leto, ko KPD Bazovica praznuje svojo 60. obletnico, ne bi na tej prireditvi nastopil tudi naš MePZ?

Na vrhu Tičarice. Foto: D. M.

Marijana Košuta: Srečanje v moji deželi, Bohinj 2006

Vsako leto z veseljem pričakujem Srečanje v moji deželi, toda zaradi študijskih obveznosti mi vse do letos udeležba, žal, ni uspela. Tokrat sem imela še dodatna dva motiva,

zaradi katerih sem nestrpno pričakovala vseslovensko srečanje. Veselila sem se vnovičnega snidenja z rojakinjami iz slovenskega društva Slovenska palma iz Miamija, ki sem jih lani obiskala na South beachu, po končanem 4-mesečnem službovanju v Arizoni, v prelepem in neponovljivem Grand Canyonu. Rojaki iz slovenske skupnosti iz Kaknja, BiH, pa so bili še en razlog, zaradi katerega sem si želela priti v Bohinj. Slednje so člani naše planinske skupine KPD Bazovica spoznali ravno na svojem prvem Srečanju v moji deželi, ki so se ga udeležili. Od takrat se ob vsaki priložnosti srečujemo, za nami sta pa tudi dva skupna, zelo uspešno izpeljana projekta.

Srečanje v moji deželi.

Foto: Milan Grlica

Končno je prišla dolgo pričakovana nedelja. V dobri družbi dveh sopotnic, mamice Metke in tete Klare, se je vožnja zazdela kratka, v Bohinj smo prispele, kot bi trenil z očesom. Dobro označena pot do hotela Zlatorog, ljubezniivi varnostniki, ki so usmerjali avtomobile na parkirišča, in množica prispe-

lih Slovencev na Srečanje v moji deželi je kazalo na to, da mi bo ta nedelja ostala še dolgo v spominu. Že od daleč smo pod centralnim šotorom opazile člane naše planinske skupine in dobro prepoznavne majice z napisom Rijeka. Planinci so se namreč že v petek odpravili na pot proti Bohinju in se do nedelje rekreirali in uživali na čistem planinskem zraku. Za isto mizo so sedeli tudi naši dragi prijatelji iz Kaknja. Čeprav je od zadnjega snidenja minilo kratkih mesec dni, je pozdravljanje in objemanje dragih prijateljev trajalo tako dolgo, kot da smo se nazadnje srečali pred 20 leti! To samo potrjuje, da je prijateljstvo, nastalo med dvema društvoma, zelo močno in globoko. Ravno sem nameravala poiskati podpredsednico Slovenske palme Mojco Klaves in tajnico Sandro Zu-

pan, dragi rojakinji iz Miamija, sta sami prišli k naši mizi, saj so jima majice pokazale pravo pot. Res ju je bilo lepo videti znova in pogovoriti se z njima. Lep sprejem in druženje v Miamiju mi je bivanje v ZDA še bolj popestrilo in za to se jim še enkrat prisrčno zahvaljujem. V daljšem pogovoru smo med obujanjem doživetij na South beachu prišle tudi do zamisli o skupnem projektu, ki ga bo, upajmo, sprejel Urad za Slovence v zamejstvu in po svetu.

Srečanje v moji deželi mi bo ostalo v lepem spominu še zaradi enega, nenačrtovanega srečanja s prijateljem Igorjem Kirkovskim iz slovenskega društva iz Makedonije. Igorja sem nazadnje videla pred tremi leti na Posvetu mladih zamejcev in Slovencev po svetu, ki ga je organiziral «naš» Urad. S čustvi nabita nedelja se je tradicionalno sklenila na Bledu, med uživanjem ob okusnih kremnih rezinah.

3.–17. julij **Poletna šola** **Ekonomska fakulteta, Reka**

Ekonomska fakulteta na Reki in Katedra za evropske integracije Jean Monnet sta organizirali Mednarodno poletno šolo. Udeležilo se je je štirideset študentov podiplomskih in doktorskih študijev ter zadnjih letnikov ekonomskih, pravnih in drugih fakultet iz kar 16 držav in Hrvaške. Gre za prvo mednarodno poletno šolo na Reki, katere program je v celoti usklajen s t.i. Bolonjskim procesom, potekal pa je v angleškem jeziku. Med znanimi profesorji je bil tudi prof. dr. Andrej Kumar iz Univerze v Ljubljani.

(M. M.)

3. julij **Galerija Juraj Klović, Reka** **Karlo Dragan D. Došen, razstava** **fotografij**

Umetniški fotograf Došen se je predstavil z ženskimi portreti in akti. Razstavo je odprl umetnostni zgodovinar Branko Cerovac, tudi avtor besedila v spremljajočem katalogu.

3. julij **International Art Camp Tarsa,** **Reka**

Mednarodna umetniška delavnica je potekala že tretje leto, namen organizatorja – reškega društva Odprti krog in evropskih umetniških akademij, letos iz Poljske, Češke in Slovenije – pa je ustvariti nova dela s sodelovanjem uveljavljenih poznavalcev različnih umetniških zvrsti in obrti ter učencev, zainteresiranih entuziastov. Srečanje je 15. julija zaključila razstava, spremljale pa so ga tudi zanimive in odprte razprave, ki naj bi oživile nekatere zapuščene lokacije, kot so prostori v nekdanji tovarni Rikard Benčić. in Guvernerjevi palači.

(M. M.)

4. julij Kastafsko kulturno leto Slovenski sekstet klarinetov Cerkev Sv. Jelene Križarice

V okviru priljubljenih in dobro obiskanih poletnih večerov so s programom klasične glasbe na Kastvu nastopili tudi gostje iz Slovenije, Slovenski sekstet klarinetov. Sestavljajo ga Jože Kotar, Peter Kuder, Tomaž Kmetič, Janez Mazej, Franjo Maček in Matjaž Emeršič. (M. M.)

6. julij Državni zbor RS, Ljubljana Vseslovensko srečanje 2006

Predsednik DZ RS France Cukjati. Foto: RTV SLO

Navzoče je najprej nagovoril predsednik DZ RS France Cukjati in se ob tem zavzel za tesnejše stike s Slovenci, ki ne živijo v domovini, predsednik parlamentarne komisije za odnose s Slovenci v zamejstvu in po svetu Janez Kramberger pa je menil, da bodo udeleženci srečanja pripomogli k oblikovanju strategije za Slovence zunaj meja. Državni sekretar Zorko Pelikan je med drugim poudaril pomen zakona o odnosih Slovenije s Slovenci zunaj meja, Tomaž Simčič, zgodovinar iz Italije, pa je opozoril, da bi

Slovenija svojim manjšinam lahko pomagala tudi z njihovim vključevanjem v odločanje o vprašanjih, ki jih zadevajo. Na srečanju je bilo govora tudi o vprašanju dvojezičnih napisov na avstrijskem Koroškem, kar je bila istega dne tudi tema seje Komisije in Odbora za zunanjo politiko, ki sta vlado pozvala, naj si prizadeva za ustavno varstvo slovenske manjšine.

Program letošnjega že šestega srečanja je predvideval ločeno delo v skupini za Slovence v sosednjih državah in za Slovence po svetu, kar je bilo manj informativno kot v tematskih delavnicah lani. V prvi skupini se je zvrstilo več tem, od področja izobraževanja in šolstva do gospodarstva, kmetijstva, političnih strank in medijev. Kar zadeva slednje, naj omenimo prispevek urednika Primorskega dnevnika Bojana Brezigarja, ki je med drugim opozoril na vprašanje, ki tudi nas žuli: možnost spremljanja programa slovenskega radia in TV na območju ob meji, kjer živi slovenska narodna manjšina.

Franc Strašek in Darko Šonc. Foto: M. M.

Na zaključnem delu je spregovoril tudi podpredsednik Zveze slovenskih društev Franc Strašek in na kratko predstavil položaj na

Hrvaškem ter znova opozoril na nujnost čimprejšnjega reševanja odprtih vprašanj med državama in sprejem dvostranskega sporazuma o manjšinah. Srečanja so se poleg vodilnih članov krovne organizacije s Hrvaške udeležile tudi predstavnice SKD Istra iz Pulja in KPD Bazovica, predvsem

Irena Margan. Foto: M. M.

z namenom, da bi se seznanile z organizacijo pouka slovenskega jezika za osnovnošolce. V tej zvezi je na pobudo Slovenske informativne točke Si-T potekal krajši pogovor s svetovalcem za mednarodno sodelovanje na Ministrstvu za

Roman Maurice Gruden in Andreja Duhovnik. Foto: M. M.

šolstvo in šport RS Romanom M. Grudnom. Bodoči učiteljci, Jasmina Ilič-Draković in Irena Margan sta se dogovorili o nadaljnjih korakih, kot so zagotovitev potrebnega

gradiva in udeležba na seminarjih slovenskega jezika. Medtem ko bo na Reki slovenski jezik na programu prostovoljne dejavnosti v osnovni šoli na Pećinah, bo v Pulju za začetek potekal kot dopolnilni pouk v društvu.

V sodelovanju z Zavodom RS za šolstvo in MŠZŠ RS, ki vsako leto pripravljata tudi vrsto izobraževalnih seminarjev, pa organizirano zamejsko šolstvo, v skladu s tamjkašnjim šolskim sistemom, poteka v Italiji, Avstriji in na Madžarskem. Največ učencev in dijakov je na Tržaškem, Goriškem in v Benečiji (približno 3200 šolarjev in 580 učiteljev), sledi Avstrija s 3100 šolarji in 200 učitelji, v Porabju na Madžarskem pa 30 učiteljev in vzgojiteljic poučuje 230 učencev in predšolskih otrok. Več: www.zrss.si. (M. M.)

Vse udeleženke s Hrvaške. Foto: M. M.

8.–15. julij Pokljuka 2006 Mladinski gorniški tabor

Aktivna mlada člana planinske skupine, Andrej Pipan in Andrej Grlica, sta se kot vodnika udeležila mladinskega gorniškega tabora na Pokljuki. Planinci KPD Bazovica so se v organizacijo tega srečanja

vključili prvič, skupaj s planinskimi društvi iz Ilirske Bistrice, Pirana, Kozine in Kopra.

Po Damijanovih besedah se je tabora udeležilo 27 otrok, večinoma iz Ilirske Bistrice in okolice, prihodnje leto pa je pričakovati tudi udeležbo z Reke. (M. M.)

12. julij

Rafael Samec: Plahe oblike, razstava
Galerija Dr. Ivan Kostrenčič, Crikvenica

Mojster umetnostne obrti Rafael Samec je s svojo ustvarjalnostjo v slovenskem prostoru prisoten že tri desetletja kot eden od tistih, ki so poskrbeli zato, da je poleg nadaljevanja tradicije svečarstvo pridobilo tudi umetniško naravnano izpovedno vsebino. Njegove umetnine v vosku, prave mojstrovine, gledalca najprej očarajo s svojo melodijo oblik, prosojnostjo in šele pozneje s svojo uporabno vrednostjo. Zanj sveča ni le uporaben in dekorativen predmet, temveč postaja objekt umetniškega izražanja, je že pred leti med drugim zapisala umetnostna zgodovinarica Polona Škodič. Več o avtorju najdete na zelo zanimivi spletni strani: www.samec.si. (M.M.)

Križ, Rafael Samec
Foto: www.samec.si

16. julij

Darko Mohar: Izlet na Krvavec

Za planince se sezona ne konča s poletjem, zato se ob torkih še naprej dobivamo na vrtu Bazovice, program pa uresničujemo, kot smo se dogovorili.

Napoved za to nedeljo: sončno, toplo, ne prevroče, brez neviht, malo burje zjutraj, skratka idealno za odhod v hribe. Skupina ni velika, komaj deset nas je. V Cerkljah se nam pridružijo še mladinci, ki so se vrnili s tabora na Pokljuki. Odločili smo se za avtomobilski vzpon na Kriško planino, veliko cenejše je, kot če bi šli gor z žičnico.

Na vrhu Korena. Foto: D. M.

Na Kriški planini nas je pričakalo sonce in kar ugodno sveže vreme. Morali smo hitro kreniti, drugače bi nas začelo zebsti. V dobri uri smo mimo Doma na Krvavcu, antenskega stolpa in vrha Krvavca dosegli prvi cilj: Veliki Zvoh s svojimi 1971 metri. Kar na vrhu so uredili jezero za shranjevanje vode, ki jo pozimi uporabljajo za zasneževanje smučarskih terenov. Sicer so vsa pobočja Krvavca in Zvoha urejena za smučišča. Po zimi je lepo smučati,

poleti pa se vidi, koliko je v naravi narejene škode. Privoščili smo si dolg počitek ob jezeru in uživanje v krasnih razgledih, lahko rečemo, po skoraj celotni Sloveniji: vidijo se primorski hribovi s Snežnikom, alpsko sredogorje, Julijske Alpe in Triglav proti zahodu, na severu visoki vrhovi Kamniških in Savinjskih Alp, pod nami pa Ljubljanska kotlina z Ljubljano, Kranjem, številnimi manjšimi mesti in vasicami in obdelanimi polji. Od Zvoha naprej se vleče greben, imenovan Jež. Že samo ime pove, da bo treba malo gor, malo dol, ob prepadih na obeh straneh, dokler se ne povzpemo na končni cilj: vrh Korena, ki je s 1999 metri najvišji slovenski nedvatisočak. Vmes smo se na grebenu morali spustiti globoko navzdol in se potem skozi skalnat erozijski žleb povzpeti skoraj navpično nazaj. V žlebu smo si za premagovanje tega najtežjega mesta pomagali s klini in jekleno vrvjo. Vrh Korena je zaradi svoje odmaknjene lege izjemna razgledna točka in smo kar zelo dolgo ostali na njem, uživajoč v razgledih. Obudili pa smo še spomine na vzpon na vrhove, ki smo jih zdaj opazovali od daleč.

Vrnitev je potekala čez planino Koren. Obilica cvetja, zeleni travniki, ponekod v vrtačah še sneg. Letošnja zima je bila res dolga. Na planini akcija: helikopter dovažja material, ekipa obnavlja stavbo. Mladi, delovni in zagnani. Dan se je zaključil pri Florijanu na Kriški planini. Segedin golaž, kakšen pirček, uživanje na soncu. Baterije smo napolnili za ves naslednji teden. Potem pa tako nastopi dopust.

Jasmina v steni. Foto: D. M.

19. julij Mestna hiša, Reka Obisk Tehničnega muzeja RS

Veljko Karabaić in Orest Jarh.
Foto: www.rijeka.hr

V imenu Tehničnega muzeja RS iz Vrhnike sta ravnatelj dr. Orest Jarh in vodja tehnične službe Bernard Petrovič obiskala Oddelek za šport in tehnično kulturo Mesta Reke. Z vodjo oddelka Veljkom Karabaićem sta se med drugim dogovorila

o sodelovanju pri predstavitvi izuma Nikole Tesle na INOVI 2006 novembra letos na Reki in pripravi uradnega kataloga in panoja, v počastitev 150. obletnice njegovega rojstva. (M. M.)

21. julij **Odrpta Ulica ateljejev** **Nekdanja vojašnica na Trsatu**

V sodelovanju z mestnimi oblastmi so umetniki ateljeje odprli za obisk, prostor med paviljoni pa je postala Ulica ateljejev, na kateri so se prvi večer obiskovalci kar vrstili. V prostorih nekdanje vojašnice na Trsatu, bodočem univerzitetnem kampusu, je med umetniki, ki imajo tam svoj atelje, tudi član KPD Bazovica, umetniški fotograf Karlo Dragan D. Došen, ki ima galerijo Raj. V njej ustvarja že od marca letos, tokrat pa je predstavil fotografije Dražena Šokčevića, katerega fotografije o vzponu na Triglav smo si lahko ogledali na domiselno postavljeni razstavi v KPD Bazovica pred dvema letoma. (M. M.)

Sproščen večer v Ulici ateljejev.
Foto: Dražen Šokčević

NAPOVED AVGUST

26. in 27. avgust: **Izlet planincev v Paklenico**

Po izletu v Paklenico leta 2004 smo sklenili, da se moramo v te prelepe in zelo divje kraje še vrniti. Po nekaterih spremembah v načrtu za 2006 smo končno določili ustrezeni datum za vnovičen dvodnevni obisk v osrčju Velebita. V prvi skupini se bodo močnejši in bolj trenirani do Borisovega doma povzpeli skozi zelo divjo Malo Paklenico (obvezne so dolge hlače in palice za hojo, ki je bo približno za pet ali šest ur), druga skupina pa bo do doma pripela skozi Veliko Paklenico, kjer bo hoje za približno dve ali tri ure. Za nedeljo je bil predviden krajši izlet v okolici Borisovega doma in vrnitev v Starigrad, kjer nas bo čakal avtobus. Zaradi zmanjšanih možnosti nočitve (40 mest na skupnih ležiščih) in organizacijskih potreb je rok za prijavo torek, 18. julij in število omejeno na 25 udeležencev. (D. M.)

16. avgust, 20.00: **Mirela Peterlić: Štirje letni časi** **(Quattro stagioni)** **Atelje Došen, Ulica ateljejev**

V Galeriji Raj, Karla Dragana D. Došena v Ulici ateljejev 9, bo odprta likovna razstava Mirele Peterlić. Na ogled bodo slike, ustvarjene v kombinirani tehniki kolaža, akrila in mreže.

25. avgust, 21.00: **Poletje na Trsatu** **Zoran Predin, koncert**

Legendarni slovenski kantavtor, pesnik, šansonjer in skladatelj Zoran Predin iz nekdanj kultne ma-

riborske skupine Lačni Franc bo letos že drugič nastopil na Reki. Predstavil bo del iz svojega bogatega opusa, zapisanega na dvajsetih albumih.

(M. M.)

Vasja Simonič: PISMO IZ LIBURNIJE

37. srečanje pevskih zborov v Šentvidu pri Stični

Sprevod. Foto: V. S.

Letošnje srečanje je bilo v soboto 17. in nedeljo 18. junija. Udeležilo se ga je okoli 140 pevskih zborov iz vse Slovenije in iz zamejstva.

Prvi dan je bilo predstavljanje pevskih zborov iz zamejstva, ki so se ga udeležili zbori s Hrvaške, Italije, Madžarske in Avstrije. V dvorani lokalne šole so se predstavili zbori z Reke, iz Šibenika, Splita, Gornje-

ga Senika, Repentaborja, Šentprijoža in Bilčovsa. Posebno so bili nagrajeni z močnim aplavzom nastopi MePZ KPD Bazovica z Reke in moškega tria iz Avstrije.

MePZ KPD Bazovica. Foto: V. S.

Prihodnji dan je na športnem igrišču zjutraj bila vaja vseh zborov. Dirigiral jim je Igor Švara. Bilo je zelo zanimivo spremljati, kako en sam človek z uspehom usklajuje petje tolikih zborov, ki do tedaj niso nikoli vadili skupaj. Opoldan se je začel mimohod udeležencev, ki so se predstavili na glavni ulici Šentvida pri Stični, od gasilskega doma do športnega igrišča, kjer je bil potem koncert vseh udeležencev pred najvišjimi predstavniki slovenskih oblasti na čelu s predsednikom vlade, Janezom Janšo. Dogajanje je spremljala tudi slovenska televizija z direktnim prenosom na svojem prvem sporedu. Poslušati petje 5000 pevcev je enkratno doživetje, za katero se je izplačalo potrpeti vročino, v kateri se je koncert odvijal. Vsem, ki se srečanja še niso udeležili, toplo priporočam, da prihodnje leto obiščejo 38. srečanje v Šentvidu ob Stični in osebno doživijo ta enkratni koncert.

Foto: V. S.

Dnevi češenj v Lovranu

Vsako leto v juniju imamo cel teden, posvečen češnjam, t.i. »dani črešanj va Lovrane«.

Lovranske češnje so znane, ker so dobre in kakovostne. Imamo veliko vrst češenj, najbolj znane in priljubljene za jed pa so tako imenovane brtošinke, ki jih ljudje imenujejo tudi lovranske češnje.

Čeprav letos letina ni bila dobra in so zaradi dolge zime češnje pozno rodile, smo se jih le razveselili v tednu od 19. do 25. junija, ko so vse restavracije ponujale različna peciva s češnjami. Posebno dobri so češnjevi zavitki – štrudle – zato so v nedeljo spekli dva metra dolgo štrudlo, ki so jo obiskovalci pojedli, kot bi mignil.

Foto: V. S.

Konec šolskega leta

V šolskem letu 2005/2006 smo imeli prvič v Lovranu organizirano šolo slovenščine. Interes zanj je bil velik, le da ljudje niso bili pripravljeni redno obiskovati šolske ure. Tako so spričevalo Ministrstva za šolstvo in šport RS o uspešno opravljenem tečaju dobili le tisti, ki so redno obiskovali tečaj in pokazali uspeh, ostali so dobili le potrdila našega društva, da so občasno obiskovali tečaj. Sicer pa se je oglasilo dosti novih kandidatov, ki bi se radi učili slovenščino. Upamo, da bomo spet jeseni organizirali nov tečaj, ker smo s tem vsi bili zelo zadovoljni, predvsem pa z našo profesorico, mag. Marijo Donadič, ki je z nami imela zelo veliko potrpljenja.

Po končanem tečaju slovenščine smo, kot se spodobi, organizirali obisk v Sloveniji.

Izbrali smo izlet na Gorenjsko. Naš vodja poti, Tomo Petrač, nas je najprej zapeljal v Vrbo, rojstni kraj Franceta Prešerna, kjer smo si ogledali Prešernovo rojstno hišo, spomenik in vaško cerkev. Od tu smo lahko občudovali tudi Triglav. Pot smo nadaljevali skozi Jesenice in Kranjsko Goro do Planice, kjer smo si ogledali znamenite skakalnice in potem nadaljevali v dolino Tamarja. Dolina je kot ustvarjena za sprehod, zato smo se napotili do izvira Save Dolinke in se pri njem napili bistre vode. Nekateri so odšli do planinskega doma in se odžejali še s pivom. Razgled v dolini Tamar je enkraten in priporočam vsem, ki ga še niso obiskali, da to naredijo. Ko smo se naužili čistega zraka in se nam je odprl tek, smo se vrnili proti Kranjski Gori, kjer smo kosili

v prijazni domači gostilni. Po kosilu smo nadaljevali pot proti Bledu. Tu smo se sprehodili ob jezeru (nekateri so prehodili vso pot okrog jezera) in posedli v slaščičarno, da bi poskusili znamenite blejske rezine, po domače kremšnite. Ko se je začelo nočiti, smo se napotili domov, polni vtisov s tega zanimivega potovanja. Po poti so že začeli padati predlogi o naslednjem potovanju, ki bo, upajmo, prihodnje leto.

Foto: V. S.

Snežnik na Snežniku 15. julija

Od lanskega leta smo se v našem društvu pripravljali za pohod na Snežnik, goro, po kateri smo imenovali naše društvo. Ker v društvu ni ravno veliko planincev, ampak smo bolj sprehajalci, smo se odločili na pohod na to 1796 metrov visoko goro, najvišjo goro izven Alp v Sloveniji, v poletnem času, ko so vremenske razmere najugodnejše. Iz Lovrana smo se napotili ne prezgodaj, čeprav so nam mnogi svetovali, naj gremo zaradi vročine takoj ob sončnem vzhodu. Ne po cesti ne na meji ni bilo veliko prometa proti Sloveniji, tako da smo bili na Sviščakah že pred deveto. Tu smo se okrepili, pripravili za pot in se korajžno napotili proti cilju.

Dan je bil kot ustvarjen za hojo: ne presončen, ne prevroč, občasno

je rahlo pihljaj veter. Ko smo prišli na ozko pot skozi botanični vrt pod Velikim Snežnikom, smo srečali približno sto planincev, ki so se že vračali z vrha. Umaknili smo se jim in jih prijazno pozdravljali. Šele takrat smo razumeli, da gredo pravi planinci na pohod res zgodaj zjutraj.

Na vrhu nas je dočakal močan veter in bilo je mrzlo. Oblekli smo vse, kar smo imeli s seboj in se v koči tudi okrepili z borovničevcem. Na samem vrhu smo skušali fotografirati Učko in pod njo Lovran, a zaradi slabe vidljivosti fotografije niso uspeli. Uspeli so pa fotografije naše delegacije na vrhu, ki jih objavljamo v dokaz, da je vse res. Na poti nazaj smo občudovali cvečlice ob poti in se čudili, da je toliko

lepih in različnih vrst na takšni višini, s kratkim obdobjem brez snega, čeprav se tu najde tudi sedaj nekaj snega.

Pot navzdol je vedno težja kot navzgor, tako da smo bili vsi zadovoljni, ko smo se končno spustili do kočice na Sviščakah, na višino 1242 metrov nad morjem. Tu smo si odpočili, se okrepčali z domačo joto in jabolčnim zavitkom, ter se utrujeni, ampak zadovoljni, napotili nazaj v Lovran.

Med vračanjem domov pa so že nastajali načrti za naslednji planinski pohod.

Novo društvo: Slovenski dom v Karlovcu

V Karlovcu je bila 12. junija ustanovitvena skupščina novega, že desetega slovenskega društva na Hrvaškem, Slovenskega doma. Za predsednika je bil izvoljen Silvin Jerman, dolgoletni urednik glasila Novi odmev zagrebškega Slovenskega doma in z družinsko tradicijo aktivnega delovanja. Skupščina je potekala v prostorih Mestne knjižnice Ivana Gorana Kovačića, v kateri je že več kot desetletje osrednji oddelek za slovensko knjigo na Hrvaškem, v njej pa bo zaenkrat tudi sedež društva. Po besedah ravnateljice MK IGK Nade Eleta, tudi ene od pobudnic novega društva, si bodo v svojem delovanju vsako leto prizadevali organizirati predvsem predstavitev knjige, glasbeni večer, likovno razstavo in izlet v Slovenijo.

Na skupščino so povabili tudi predstavnika slovenske narodne manjšine za Karlovec, Slavka Marinića, ki je spomladi ustanovil Društvo hrvaško-slovenskega prijateljstva, katerega vodstvo pa bo, kot je napovedal, zaradi številnih obveznosti kmalu prepustil mlajšim.

V Karlovcu je slovensko društvo, sodeč po podatkih zbornika Slovenci v Hrvaški dr. Vere Kržišnik Bukič iz leta 1995, obstajalo že v začetku minulega stoletja, najprej pod imenom Triglav, leta 1930 pa se je preimenovalo v KPD Slovenski dom Triglav. Delovalo je s časovnimi presledki vse do devetde-

setih let, zatem je dejavnost skoraj zamrla, toda slovensko društvo Triglav v Karlovcu uradno še vedno obstaja in pred nekaj leti sta se njegova člana predstavila z glasbenim programom celo na prireditvi, ki sta jo knjižnici obeh mest ob dnevu knjige organizirali v Novem mestu. Društvo ni povezano z drugimi slovenskimi društvi in s krovno organizacijo, njihov naslov

Spletne strani: Slovensko društvo Triglav v Karlovcu

na Gundulićevi 8 pa je tudi brez telefonske številke, enako kot ne tudi navedeni predsednik, Valerije Bažant.

Tudi v Dubrovniku sta registrirani dve slovenski društvi. Poleg Lipe je na seznamu namreč še Slovensko kulturno društvo Ivan Cankar, registrirano pred desetletjem, in znova vpisano na seznam pred

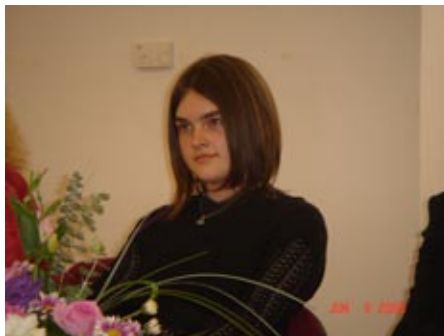
in Marjan Rotar, zaslužen za razvoj turizma in promocijo Filmskega festivala v Pulju. Knjiga je dvojezična, privlačna likovna oprema pa je tudi tokrat delo avtorja. (M. M.)

SKD Triglav Split: 10 let čipkaric

Članice klekljarske skupine, ki jo danes vodi Katica Kaštelan, so svoje znanje v minulem obdobju razširile tudi med Spličanke in skupaj z njimi ustvarile vrsto čudovitih izdelkov, vedno deležnih velikih pohval. Ob jubileju so del ustvarjenega 5. junija postavile na ogled v Etnografskem muzeju, kjer je čipka v impresivnem okolju Dioklecijanove palače zažarela v polnem sijaju. O delovanju skupine, ki danes šteje dvajset parov pridnih rok, pa so spregovorili predsednik društva Boštjan Kordiš, njena ustanoviteljica Anka Perat Šebenik in etnologinja Nevenka Bezić-Božanić, ki je skupaj z Ano Dešković avtorica domiselnega kataloga, okrašenega z drobcenim klekljem. Navzoče je v imenu slovenskega veleposlaništva na Hrvaškem z navdahnjenimi besedami pozdravil pooblaščen minister Robert Krmelj. V kulturnem programu sta nastopila oktet Orlica iz Pišec, ki ga vodi Franc Kene in dramska igralka splitskega gledališča, Silvana Koštro-Stanić. Na posebni svečani akademiji pa so Anki Perat Šebenik in Lidiji Lasić ter drugim najbolj zvestim članicam podelili posebna priznanja. (M. M.)

NOVO NA KNJIŽNIH POLICAH

Barbara Slivar: Sanje v oblaku zvezd. SKD Istra, Pulj

Barbara. Foto: M. M.

Pesniško zbirko *Sanje v oblaku zvezd* je napisala in sama tudi ilustrirala komaj 14-letna Barbara Slivar, izšla pa je 8. junija kot prvi knjižni naslov v založbi SKD Istra v Pulju. Mlada avtorica pesmi piše že od petega razreda in objavlja v več revijah in časopisih, kljub rosnim letom pa je prejela že tudi več priznanj in nagrad, med drugim na letošnjem Goranovem proleću. Na odmevni predstavitvi v Mestni knjižnici v Pulju se je kar trlo vrstnikov, ki so ji od srca čestitali in potrpežljivo čakali v vrsti, da se jim za spomin podpiše v knjigo, dogodek in intervju z njo pa je zabeležilo tudi več medijev. O ustvarjanju mlade članice društva Istra je spregovorila tudi njena mentorica, profesorica hrvaščine na OŠ Tone Peruško, Dolores Vlašić, in poudarila Barbarino zrelo doživljanje sveta. Številnim čestitkam, tudi predsednici društva Istra Kladiji Velimirović, sta se pridružila gosta iz Ljubljane, namestnik državnega sekretarja Urada Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu Rudi Merljak in poslanec Franc Pukšič, ki sta priložnost izrabila še za pogovor in obisk v društvu. (M. M.)

Rudi Merljak in Franc Pukšič. Foto: M. M.

NESPREGLEDANO

Hrvaška ratificirala Konvencijo o zaščiti in promociji kulturne raznolikosti

Hrvatski sabor je sprejel Zakon o potrditvi Konvencije o zaščiti in promociji kulturne raznolikosti in RH je tako postala četrta država na svetu ni prva v Evropi, ki je sprejela ta pomemben dokument UNESCO. Konvencija bo stopila v veljavo, ko jo bo potrdilo 30 držav – članic UNESCO. Več: www.sabor.hr.

(M. M.)

AKTUALNO

Janez Drnovšek: Skrajni čas za rešitev problemov s Hrvaško
Jutarnji list, intervju

Hrvaški dnevnik Jutarnji list je 22. julija objavil obsežen intervju s predsednikom RS Janezom Drnovškom. V njem omenja tudi njegovo delovanje v okviru Gibanja za pravičnost in razvoj ter prilaga življenjepis.

Slovenski predsednik je v pogovoru med drugim dejal, da je po 15 letih skrajni čas, da se rešita še dva

preostala večja problema v odnosih med RS in RH, namreč vprašnji meje med državama in varčevalcev nekdanje Ljubljanske banke.

Foto: Delo.si

»S predsednikom Mesićem sva res v dobrih odnosih. Vladi sva javno pozvala k reševanju odprtih vprašanj. Rešitev bo kompromis, nobeden ne bo zmagovalec. Politika bo kritizirana, toda vlade so zato, da probleme rešujejo, ne pa da skrbijo za svojo priljubljenost in pri tem, po potrebi, igrajo na nekatere nacionalistične note. Kadar gre za odprta vprašanja, je politično igranje s čustvi skrajno škodljivo. Tako ravnajo neodgovorni politiki, ki teh funkcij ne bi smeli opravljati.«

Drnovšek je tudi menil, da bi morali državi razvijati zelo tesno medsebojno sodelovanje, bolj kot z vsemi drugimi sosedami, saj sta povezani na prav vseh področjih. Izrekel je kritiko na račun neodgovorne politike, ki gradi odnose na nekakšnih razlikah in jih napihuje, namesto da bi jih skušala rešiti na odgovoren način in tako omogočiti gladko in normalno sodelovanje.

Kljub kritikam je glede prihodnjih odnosov med Slovenijo in Hrvaško optimist. »Hrvaška bo postala članica EU, meje ne bo več, imeli bomo iste institucije, sosedje smo,« je še dejal Drnovšek in opozoril, da bosta državi tudi v okviru EU obsojeni na sodelovanje. Več: www.jutarnji.hr.

(M. M.)

Janez Drnovšek napovedal slovo od politike

Še pred uradno slovesnostjo ob dnevu državnosti, na kateri ga je za nekaj trenutkov obšla slabost, je predsednik RS Janez Drnovšek v intervjuju za TV Slovenija napovedal, da se poslavlja od aktivne politike in da na naslednjih predsedniških volitvah ne namerava več kandidirati. Odločitev je presenetila politično javnost, premier Janez Janša pa je izrazil presenečenje, ker ga predsednik države ni uradno obvestil o poteku pogovorov, ki jih je imel s hrvaškim kolegom Stjepanom Mesićem na Rašćici. Drnovšek je očitke zavrnil, ker da nima kaj pojasniti. Predsednika sta sicer v sproščenem ozračju govorila o reševanju odprtih vprašanj med državama in o knjižni ofenzivi obeh vlad glede meje. Mesićev predlog, da bi dolg varčevalcem nekdanje Ljubljanske banke poplačala Hrvaška z najemom posojila, katerega porok bi bila Slovenija, je finančni minister RS Andrej Bajuk ostro zavrnil. Več: www.rtv slo.si, www.mladina.si, STA.

(M. M.)

Evro potrjen

V Bruslju so finančni ministri EU Sloveniji prižgali zeleno luč za

uvvedbo evra s 1. januarjem prihodnje leto. Slovenija bo kot prva med novinkami EU postala trinajsta država članica evroobmočja.

50 centov

2 evra

Menjalni tečaj ostaja pri 239,640 tolarja za evro, kot so 11. julija dokončno potrdili finančni ministri območja evra in Slovenije. Potrošniki se z dvojnimi označevanjem cen srečujejo že od marca, uvedba evra kot knjižnega denarja pa bo sovpadala z uvedbo kovancev in bankovcev kot plačilnega sredstva. Obdobje dvojnega obtoka denarja se bo končalo s 14. januarjem 2007. Med 1. januarjem in 1. marcem 2007 bo v vseh poslovnih bankah in hranilnicah ogoče brezplačno zamenjati tolarje za evre. Banka Slovenije bo tolarke bankovce brezplačno menjala brez časovne omejitve, tolarke kovance pa do konca leta 2016.

Medtem ko so evrobankovci enotni v vseh državah članicah EMU, pa lahko vsaka država izbere nacionalno stran evrokovancev. Slovenske je oblikoval Miljenko Licul, tudi avtor sedanjih tolarških kovancev, na njih pa bo na kovancu za dva evra podoba Franceta Prešerna in del njegovega rokopisa Zdravljice, na kovancu za en evro pa Primož Trubar ter stavek »Stati inu ob-stati«. Na kovancu za 50 centov

bo upodobljen Triglav, nad njim pa ozvezdje Raka, zodiakalnega znamenja, v katerem je Slovenija postala samostojna ter napis »Oj Triglav moj dom«. Na kovancu za 20 centov bosta upodobljena lipicanca med igro in napis »lipicanec«, za 10 centov Plečnikova zamisel slovenskega parlamenta z napisom »katedrala svobode«, za pet centov pa Groharjev Sejalec, ki seje zvezde. Na kovancu za dva centa bo podoba knežjega kamna in na najmanjšem kovancu, v vrednosti enega centa, štorlkja. Vsem kovancem bo skupen napis »Slovenija« ob zunanjem robu.

Vlada je na svojih spletnih straneh odprla posebno spletno mesto Evro – za vse nas, z informacijami o uvedbi evra v Sloveniji, v tej zvezi pa tudi izdala informativno publikacijo Prihaja evro, ki jo bodo prejela vsa gospodinjstva v Sloveniji. Več: www.vlada.si, www.zps-zveza.si. (M. M.)

Novi potni list RS

RS je dobila nove potne liste z vgrajenim čipom z zapisanim biometričnim podatkom o podobi obraza. Izdajati jih bodo začeli 28. avgusta, med drugim pa so potrebni za potovanje v ZDA brez vizuma. Stari potni listi bodo do preteka še vedno uporabni. (M. M.)

V Sloveniji najnižja brezposelnost po osamosvojitvi

Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve RS je zabeležilo novico o najnižji brezposelnosti po osamosvojitvi Slovenije: konec maja je bilo brezposelnih 86.983 ljudi. Zasluge pripisujejo ukrepom aktivne politike zaposlovanja. Več: www.rtvsllo.si, www.ess.gov.si. (M. M.)

Slovenščina na daljavo

Internetni tečaj Slovenščina na daljavo je prosto dostopen na spletnem naslovu www.e-slovenscina.si. Tečaj, namenjen samostojnemu učenju slovenščine kot tujega jezika, je nastal kot rezultat ciljnega raziskovalnega projekta, katerega nosilec je bil Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, v sodelovanju z Laboratorijem za telekomunikacije Fakultete za elektrotehniko UL in Uradom Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu. Več: po telefonu +386 1 241 86 48 ali e-pošti [jana.zemljarij\(at\)ff.uni-lj.si](mailto:jana.zemljarij(at)ff.uni-lj.si). (M. M.)

Italija v celoti odprla trg dela za članice EU

Italija bo v celoti odprla vrata delavcem iz srednje- in vzhodnoevropskih novink EU, tudi Slovenije, po spremembah imigracijskega zakona pa bo vstop dovolila novim 350.000 priseljencem iz držav, ki niso članice EU. Italija je maja letos olajšala dostop do svojega trga delovne sile, ohranila pa je nekatere omejitve. Velika Britanija, Irska in Švedska leta 2004 omejitev niso uvedle, Španija, Portugalska,

Finska in Grčija pa so jih odpravile maja letos (www.primorski.it, www.rtv slo.si, STA). (M. M.)

Slovenija najvarnejša država v Sredozemlju

Po navedbah hrvaškega mesečnika Turist plus, strokovne publikacije za turizem, gospodarstvo in kulturo življenja, je Slovenija najvarnejša država v Sredozemlju. Pri vrhu lestvice sta še Hrvaška in Malta. Revija je med drugim ocenjevala tudi varnost v nočnih klubih in lokalih ter versko strpnost in strpnost do homoseksualnih parov, upoštevala pa tudi politične razmere in verjetnost terorističnih napadov. Več: www.turistplus.hr. (M. M.)

Vozi me vlak v daljave: 100 let Bohinjske železnice

Trasa proge Jesenice-Gorica izoblikovana 1897, promet prvič stekel 1906

15. julija sta se na peronu severne postaje v Novi Gorici srečala jubilejna vlaka s severa in juga in tako simbolizirala vez, ki je med kraje in ljudi nekoč prinesla življenje in perspektivo prihodnosti, je ob tem zapisal Primorski dnevnik. Osrednje slovesnosti ob obletnici so se udeležili visoki predstavniki RS na čelu s predsednikom vlade Janezom Janšo, ki so prispeli z muzejskim vlakom z Jesenic, in predstavniki italijanskih oblasti, župani obeh Goric in ostalih občin ob progi, gostje in predstavniki železnic tudi iz Italije in Avstrije. Bohinjska železnica, katere gradnjo so ob otvoritvi primerjali s projektom Sueškega prekopa, zaradi raznolikosti pokrajine izstopa med alpskimi

transverzalami in je skupna dediščina večine srednjeevropskih narodov, je povedal Janša in pozdravil prizadevanja za oživitvev proge in poskus, da bi jo kot enega najlepših železniških odsekov v Evropi uvrstili na Unescov seznam svetovne kulturne dediščine, postala pa naj bi tudi stalna turistična točka v Sabotinskem parku miru.

Muzejski vlak. Foto: www.siol.net

Kamniti velikan na Soči

Stoti rojstni dan je praznoval tudi znameniti železniški most v Solkanu pri Novi Gorici, zgrajen sicer že leta 1905, a uradno odprt skupaj z Bohinjsko železnico 19. julija 1906. Prvi kamniti velikan na Soči je imel razpon loka 85 metrov in bil takrat drugi najdaljši kamniti most na svetu. Današnji most je iz leta 1927 in je kopija predhodnega, ki je bil razstreljen med I. svetovno vojno.

Bohinjski predor

Na trasi nove proge, ki je povežala Srednjo Evropo s Trstom, je leta 1906 prestolonaslednik Franc Ferdinand slovesno odprl bohinj-

ski predor, ki je veljal za enega najpomembnejših. Proga je bila velika pridobitev za celo takratno monarhijo. Bohinjcem pa je odprla okno svet, ter jim po gospodarski katastrofi, ki jih je doletela, ko so pogorele fužine v Bohinjski Bistrici, odprla nove možnosti razvoja predvsem na turističnem področju, je zapisano v knjigi Vzpon Bohinja pred zatonom Avstroogrške avtorja T. Budkoviča.

Prestolonaslednik Franc Ferdinand in drugi gostje na postaji Bohinjska Bistrica ob slovesni otvoritvi proge 19. julija 1906. Arhiv T. Budkovič.

Pogled v zgodovino.

Kmalu potem, ko je bila sredi 19. stoletja zgrajena prva železniška povezava med Dunajem in Trstom, Južna železnica, so na Dunajskem dvoru začeli razmišljati o novi progi, ki bi Trst povezala s Srednjo Evropo. Šele po več kot 30 letih odločanja so se konec 19. stoletja odločili za karavanško-bohinjsko traso kot gospodarsko in strateško najbolj ugodno. 1901 je bil sprejet zakon o Transalpini, povezavi med Češko in Trstom. Njen končni odsek med Jesenicami in Trstom je dobil ime Bohinjska železnica, gradnja pa je bila zaradi predorov in mostov izredno težavna. Ene-

ga največjih gradbenih posegov je predstavljala gradnja karavanškega in bohinjskega predora. Delo na bohinjski železnici se je začelo leta 1900 z bohinjskim predorom in je bilo zaradi vdorov vode zelo naporno. Predor je bil 31. maja 1904 prebit in vzpostavljena je bila trajna povezava med Gorenjsko in Primorsko. Več: www.primorski.it, www.bled.si, www.ntz-nta.si; Humar, Gorazd 1996: Kamniti velikan na Soči, Branko d.o.o. Nova Gorica.

(M. M.)

Bohinjska proga Filmi na tirih

Filmi na tirih obeležujejo stoletnico Bohinjske proge. Devet dokumentarnih filmov bo prikazano v edini kinodvorani na kolesih v Sloveniji, v prenovljenem železniškem vagonu. Filmi so potovanje začeli 8. julija, do srede septembra bodo gostovali na vseh postajah Bohinjske proge, v Slovenskem domu na Reki pa si bo mogoče ogledati vsaj enega od njih, Sledi pričakovanj, 45-minutni poetični igrano-dokumentarni prikaz Bohinjske proge, avtorja Ivana Merljaka. Več v prihodnji številki.

(M. M.)

Mesto Reka objavilo razpis za področje kulture za 2007

Mesto je 13. junija objavilo razpis za predlaganje programov javnih potreb v kulturi za 2007. Pravico do sodelovanja imajo pravne ali fizične osebe, ki opravljajo dejavnost s področja kulture, predlagane programe z različnih področij bo obravnaval Oddelek mestne uprave za kulturo, ovrednotili pa jih bodo Kulturni sveti. Prijave je

treba oddati v vložišču Mesta ali pa poslati po pošti najpozneje do 12. septembra 2006. Več: www.rijeka.hr.

(M. M.)

Seminar za mlade: Možnosti študija v RS

Urad Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu organizira Seminar za mlade iz zamejstva in izseljenstva. V času od 24. do 30. septembra bo potekal v Ljubljani, Mariboru in Kopru, namenjen pa je mladim od 18 do 24 let. Informacije v tajništvu.

Nagradni natečaj

Urad Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu je objavil nagradni natečaj za diplomska, magistrska in doktorska dela na temo Slovencev v zamejstvu oz. izseljenstvu, zagovarjana v obdobju od 1.11. 2005 do 31.10.2006. Strokovna komisija bo dela sprejemala do vključno 18. novembra 2006, rezultati natečaja pa bodo znani predvidoma do konca marca 2007.

Več: tel.: +386 1 430 28 11 in na spletni strani Urada: www.uszs.gov.si.

(M. M.)

Štipendije

Znanstveno izobraževalna fundacija RS Ad futura ima na spletni strani objavljenih več razpisov za štipendije:

- za doktorski študij tujih državljanov v RS v 2006/2007: predmet razpisa je sofinanciranje doktorskega študija naravoslovja, tehnike in biotehnologije; rok prijave je 29. september 2006
- za raziskovalno in pedagoško sodelovanje v RS s Slovenci iz tujine

in tujimi državljani: predmet razpisa je štipendiranje oz. sofinanciranje življenjskih stroškov gostujočih znanstvenikov za tri (3) do dvanajst (12) mesečno znanstveno ali pedagoško sodelovanje v RS; rok prijave je do porabe sredstev oz. do 29. septembra 2006, več: www.adfutura.si

(M. M.)

Podiplomski študij 2006/07

Univerza na Primorskem

Magistrski in doktorski programi: Filozofija in teorija vizualne kulture, Geografija kontaktnih prostorov in Zgodovina Evrope in Sredozemlja

Novi bolonjski študijski programi

II. stopnje: Arheološka dediščina Sredozemlja, Filozofija, Kulturni študiji in antropologija ter Umetnostnozgodovinska dediščina Sredozemlja.

Rok za oddajo prijave za vpis je 16. september 2006. Več: www.fhs.upr.si

Veleposlaništvo Republike Slovenije v RH
Savska 41, 10 000 Zagreb

Veleposlanik:

prof. Milan Orožen Adamič

Uradne ure:

ponedeljek - petek od 09.00 do 12.00

tel.: (01) 63 11 000, (01) 63 11 011,

faks: (01) 61 77 236,

el. pošta: vzg@mzz-dkp.gov.si

konzularni oddelek: tel.: (01) 63 11 014 ,

faks: (01) 61 21 511

Konzularni dan na Reki:

Slovenski dom KPD Bazovica

Ul. Podpinjol 43:

6. september:

10.00 – 13.00 in 16.00 – 18.00.

VIJENAC SLOVENIJI.

I.

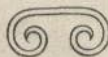
„Vremena bodo Kranjcem se zjasnile . . .“
Dr. Fran Prešern.

Davno več jarko sonce me ne grije,
Na krilu zime njihale me Muze,
Davno su moje jur ocvale ruže,
Ostade trnje, cvijet nigdje ne žije.

Čemerna bol mi vrelu krvcu pije,
Jer zavičaj moj nema za me suze,
Reščino moja, dušmani te kruže,
Al tebi svaki svoje želje krije.

Vremena ropstva prošla su i strave,
Al tebi, Rijeko, još zora ne rudi,
Jer tudji vijenac nosiš mi vrh glave.

Sinove tvoje tudjinstvo zaludi,
A to je uzrok moje tuge prave:
Rodjene grude hladne su mi grudi.

Vijenac Sloveniji

Dr. Irvin Lukežić je predavanje 9. junija v društvu zaključil z Vencem Sloveniji, iz zbirke pesmi Rijekom i Reščinom Ive Grohoyca-Riječanina, izdano leta 1912.

Foto: M. M.